DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGPJŪČIO – AUGUST 30, 2012 • Vol. CIII Nr. 102 Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-29-12

PERIODICALS

Darbą Lietuvoje baigia JAV ambasadorė A. E. Derse

Vilnius (BNS) – Darbą Lietuvoje baigianti JAV ambasadorė Anne Elizabeth Derse rugpjūčio 28 d. oficialiai atsisveikino su premjeru Andriumi Kubiliumi, kuriam dėkojo už bendradarbiavimą. „Šiandien aš padėkojau premjerui už puikų darbą su JAV, kuriant stiprius transatlantinius ryšius. Per pastaruosius trejus metus Lietuva tapo priešakine JAV partnere ir mes kartu dirbome kaip lygiaverčiai partneriai daugybėje sričių: saugumo, ekonomikos, lygių galimybių (...). Aš tikiu, kad mes puikiai dirbome pakylėdami mūsų santykius į naują lygiavertės partnerystės erą", – žurnalistams po susitikomo su premjeru Vyriausybėje kalbėjo ambasadorė.

A. Kubilius ambasadorei įteikė tradiciškai darbą Lietuvoje baigiantiems ambasadoriams dovanojamą tautinę juostą. Taip pat premjeras diplomatei padovanojo šilkinę skarelę su lietuviškais raštais, kuri tikimasi, ambasadorei ne tik padės nepamiršti Lietuvos, bet ir įvairiomis progomis Lietuvą pristatyti ateities darbuose.

Dar nėra aišku, kas ambasadoriaus pareigose pakeis A. E. Derse.

Nuotrauka prisiminimui apie oficialų atsisveikinimo susitikimą su premjeru Andriumi Kubiliumi. Ambasadorė A. E. Derse pasipuošusi A. Kubiliaus įteikta tradiciškai darbą Lietuvoje baigiantiems ambasadoriams dovanojama tautine juosta. **JAV ambasados Lietuvoje** nuotr.

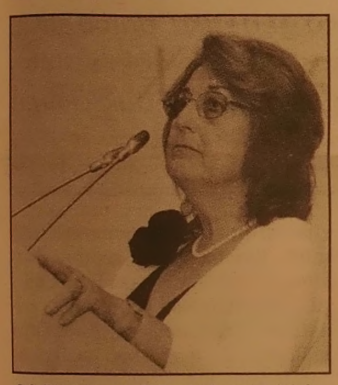

Pokalbis su buvusia PLB valdybos pirmininke Regina Narušiene – 12 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Tema: Lietuvos sporto ateitis – 2
- Laimė nenusišypsos konservatoriams – 3
- Nė vieno palankaus žodžio – 3
- Ar pažymėsime Juodojo kaspino dieną Kapitolijuje? – 4
- Atgal į mokyklą! – 4
- Šiauriečiai palydėjo vasarą – 5
- Sudie, a.a. R. Sližyte-Broge – 5
- „Skautybės kelias" – 6, 13
- Savaitgalis Mackinac saloje – 7
- Lietuvininkai į tėviškę sugrįžta... – 8
- Paskutinė kadencija (57) – 13
- Viešųjų bibliotekų vaidmuo – 14

Valiutų santykis
1 USD — 2.75 LT
1 EUR — 3.45 LT

Respublikonai paskelbė savo kandidatą į prezidentus

Washington, DC (BNS) – Per nacionalinį Respublikonų partijos suvažiavimą Tampa, Florida valstijoje, Mitt Romney buvo oficialiai iškeltas partijos kandidatu į JAV prezidentus. Atstovai iš visų JAV valstijų konvencijoje įsipareigojo savo balsą atiduoti buvusiam Massachusetts gubernatoriui. M. Romney per lapkritį vyksiančius prezidento rinkimus varžysis su dabartiniu šalies vadovu, demokratu Barack Obama. Naujausios viešosios nuomonės apklausos rodo, kad M. Romney ir demokratų atstovo B. Obama kova yra arši.

Kad būtų iškeltas partijos kandidatu, 65-erių M. Romney turėjo surinkti mažiausiai 1,144 atstovų balsų. Respublikonų suvažiavime sėkmingiausiai pasirodęs M. Romney iš viso surinko 2,061 balsą ir Atstovų rūmų pirmininkas John Boehner oficialiai paskelbė jį kandidatu į prezidentus.

Rugpjūčio 27–30 d. d. Tampa lankėsi ir Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis, su Respublikonų partijos suvažiavimo dalyviais ir svečiais aptaręs Lietuvai aktualius užsienio ir vidaus politikos klausimus.

Siūloma papildyti atmintinų dienų sąrašą

Vilnius (ELTA) – Į atmintinų dienų sąrašą įtraukti liepos 17-ąją dieną – Pasaulio lietuvių vienybės dieną. Tokį Atmintinų dienų įstatymo papildymo projektą Seimo posėdžių sekretoriate įregistravo Seimo narys, Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis. Įtraukti liepos 17-ąją į atmintinų dienų sąrašą jis siūlo atsižvelgiant į „Globalios Lietuvos" programos, patvirtintos Lietuvos Vyriausybės 2011 m. kovo 30 d. nutarimu, nuostatas, kuriomis siekiama stiprinti užsienio lietuvių ryšius su Lietuva, bei 80-ąsias S. Dariaus ir S. Girėno žūties metines, kurios bus minimos 2013 metais.

Iš pasaulinės geografijos olimpiados – auksas ir bronza

Vilnius (ELTA) – Vokietijoje vykusioje 9-ojoje pasaulinėje geografijos olimpiadoje Lietuvos mokiniai pelnė vieną aukso ir vieną bronzos medalį, o absoliučioje įskaitoje užėmė devintą komandinę vietą. Aukso medalį pelnė Vilniaus licėjaus mokinys Rimgaudas Stundžia (mokytoja – Jolita Milaknienė). Bronzos medalį – Telšių Vincento Borisevičiaus gimnazijos mokinys Paulius Miečius (mokytoja – Laima Uosytė). Olimpiadoje taip pat neblogai pasirodė, bet liko be medalių Gitana Grudytė iš Klaipėdos „Ąžuolyno" gimnazijos bei Augustė Ragelytė iš Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos.

Kelne vykusioje olimpiadoje dalyvavo 32 valstybių komandos, iš viso 124 dalyviai. Lietuvos mokiniai šioje pasaulinėje olimpiadoje dalyvavo penktą kartą, ir jau antrą kartą mūsų šalies jaunieji geografai pelno aukso medalį.

Delfi.lt nuotr.

DRAUGAS 4545 -WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Rugpjūčio 25 d. baigėsi tris dienas Vokietijoje, lietuviškoje Rennhofo pilyje, vykusi tarptautinė konferencija „Demokratija ir diaspora". Jau antrus metus iš eilės rengiamas suvažiavimas suburia posovietinių kraštų atstovus, gyvenančius užsienyje, dalintis patirtimi, siekiant įsitraukti į savo kilmės šalių visuomeninį gyvenimą, demokratijos skatinimą. Susitikime neišvengta ir šiandieninio politinio gyvenimo temų – ypatingas dėmesys buvo skiriamas didelį susirūpinimą keliančiai „paskutinei Europos diktatūrai" – Baltarusijai, buvo aptarta Ukrainos padėtis sunkiame kelyje į demokratiją, pabrėžiant išeivijos vaidmenį. Juk žmonės, gyvenantys laisvose šalyse, turintys daugiau galimybių įgyti gerą išsilavinimą, skaityti objektyvius informacijos šaltinius, kritiškai mąstyti, gali ženkliai prisidėti prie savo šalies ėjimo demokratijos keliu. Konferencijoje JAV lietuviams atstovavo Užsienio reikalų ministerijos ambasadorė ypatingiems pavedimams Gintė Damušytė ir Europos humanitarinio universiteto Vilniuje prorektorius, politologas dr. Darius Udrys.

Redaktorė **Loreta Timukienė**

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
„Draugo" prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA $250.00
JAV
metams $150.00 • 1/2 metų $80.00 • 3 mėn. $57.00
Pirma klase: kasdien $340.00 • visos savaitės $240.00
Kanadoje (USD)
metams $390.00 • 1/2 metų $210.00
• 3 mėn.$110.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu
metams $615.00 • 1/2 metų $315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
metams $120.00 • 1/2 metų $66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:
JAV
metams $95.00 • 1/2 metų $70.00
• 3 mėn.$48.00
Kanadoje (USD)
metams $150.00 •1/2 metų $120.00
• 3 mėn.$75.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu
metams $220.00 •1/2 metų $120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu
metams $70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaite@gmail.com
Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

TEMA: LIETUVOS SPORTO ATEITIS

Tikslas – ne 5, o 15 olimpinių medalių

DARIUS DEGUTIS

Nuvilnijus Londono olimpiados aistroms, netyla diskusijos apie padėtį Lietuvos sporte. Tai sveikintina. Gerai, kad drąsiai pasisako patys sportininkai, nevengdami įvardinti problemas. Iš tiesų dabar – metas įvertinti Lietuvos sporto būklę, atsakingų organizacijų veiklą bei strategiškai formuoti sporto ateitį.

Per daugiau nei 20 diplomatinio darbo metų teko lankytis, gyventi ir dirbti įvairiose užsienio šalyse. Kadangi sportui esu neabejingas ir atidžiai seku sporto pasaulio gyvenimą bei pats aktyviai sportuoju, turėjau galimybių susipažinti su daugeliu Lietuvos ir užsienio sportininkų, trenerių, sporto specialistų. Sužinojau, kaip įvairiose šalyse formuojamas valstybės požiūris į sporto plėtrą, visuomenės sveikatingumo skatinimą.

Įsitikinau, kad sporto reikšmė jau seniai pranoko vien tik sporto ribas. Pergalės, olimpiniai medaliai valstybėms suteikia didelį tarptautinį pripažinimą. Ypatingai tai aktualu mažoms šalims, kurios dažnai neturi kitų būdų išgarsėti. Tokį žinomumą, kurį dėl gauname olimpinio aukso medalio, Lietuva vargiai ar įstengtų nusipirkti net ir padedama garsiausių viešųjų ryšių agentūrų.

Lietuvą šlovingai garsina krepšininkų pergalės, jų kovos su NBA „Svajonių komanda". Mums milžinišką reklamą darė akimirkos, kai, skambant Lietuvos vardui, į žinomiausiais JAV aikšteles kovoti NBA ir NHL baigiamosiose rungtynėse finaluose išbėgdavo Žydrūnas Ilgauskas ar iščiuoždavo Dainius Zubrus, kai Londono žaidynių čempioniškos Lauros Asadauskaitės nuotraukos buvo spausdinamos „The New York Times" puslapiuose, kai kelis kartus per dieną „Eurosport" kanalas rodė ištraukas iš auksinio Rūtos Meilutytės plaukimo ir rodė jos džiaugsmo ašaras ant garbės pakylos kylant mūsų Trispalvei... Šiuos vaizdus matė milijardai, ir jų reikšmė Lietuvai – neįkainojama.

Naujų technologijų, akimirksnio socialinės komunikacijos laikais pasiekimai sporte tampa viena reikšmingiausių valstybių žinomumo sklaidos priemone. Sportu domisi visi: politikai, verslininkai, milijardinės sirgalių gretos. Po R. Meilutytės pergalės net tolimajame Izraelyje nuo sveikinimų lavinos netilo telefonas. Rūtą ir visą Lietuvą sveikino Izraelio parlamentarai, vyriausybės nariai, sporto specialistai ir sirgaliai. Po kitų lietuvių pergalių, medalių, po Lauros auksinės pabaigos pagarba ir susižavėjimas Lietuva dar labiau išaugo – „kokie jūs šaunuoliai, teturėdami 3 milijonus gyventojų sugebėjote iškovoti 5 medalius, o Izraelis su 7 milijonais – nė vieno", – pavydžiai kalbėjo izraeliečiai. Garsus krepšinio treneris David Baltt, paklaustas apie įspūdžius iš olimpiados ir galimas Izraelio sportininkų nesėkmių priežastis, savo šalies žiniasklaidai teigė, kad krepšinio atveju Izraeliui derėtų sekti Lietuvos, kur puikiai veikia krepšinio talentų rengimo sistema, pavyzdžiu.

Šaunu, kai mus pastebi, sveikina. Bet ar tikrai 3, 4 ar 5 medaliai yra mūsų galimybių riba? Ar tikrai per 20 metų viską padarėme, kad mūsų atletai, jų treneriai turėtų reikiamas sąlygas ruoštis varžyboms, siekti jose dar daugiau pergalių? Ar pažengėme įtraukdami į sportą kuo daugiau vaikų, jaunimo, plėtodami visuomenėje sveikatingumo principus, sukurdami sąlygas ne tik profesionalių sportininkų ruošimui, bet ir visų žmonių aktyvaus laisvalaikio praleidimui?

Šiandien be Londono suteiktų teigiamų emocijų yra ir nusivylimų. Išgirdome, pamatėme, kokiose sąlygose tenka treniruotis mūsų geriausiems atletams. Įsitikinome, kad per 20 metų Lietuvos sporto ūkyje nebuvo pakankamos vadybos, sisteminės ir kryptingos plėtros. Supratome, kad pergales sportininkai nemaža dalimi pasiekia dėl savo ir trenerių entuziazmo, pasiaukojimo. Per 20 metų nepastatytas nė vienas naujas tarptautinius reikalavimus atitinkantis baseinas, nei vienas lengvosios atletikos maniežas, nebuvo tinkamai plėtojamas specializuotų treniruočių bazių ar sporto mokyklų tinklas. Seni, iš sovietmečio paveldėti centrai, sporto internatai dažniausiai griuvo ir nyko arba atsidūrė privačiose, su sportu nesusijusių asmenų rankose.

Užsienio sporto specialistai, pažįstantys Lietuvą, vienbalsiai pripažįsta – Lietuvoje daug talentingo jaunimo, o lietuvių genetika, darbo etika, stropumas, pareigingumas, psichologinis stabilumas sudaro puikų pagrindą ugdyti aukščiausio lygio atletus.

Sunku pateisinti sąlygas, kuriose auga olimpinė kanojininkų pamaina, priversta treniruotis nešildomuose, apleistuose statybininkų vagonėliuose, o spaudžiant speigams irkluoti dėka atominės elektrinės neužšąlančiame ežere. Apgailėtina, kad daugiausiai apdovanojimų Lietuvai atnešusios šiuolaikinės penkiakovės meistrai taiklumą treniruoja šaudydami į medžiuose vinimis pritvirtintus taikinius ir plaukiodami nešildomame baseine su varvančiu stogu.

Apmaudu, kad dėl apleistų baseinų plaukikai negali tobulėti Lietuvoje ir priversti siekti olimpinių aukštumų Anglijoje ar JAV. Keista, kad garsiausiam visų laikų Lietuvos atletui Virgilijui Aleknai dėl tinkamų sąlygų Lietuvoje stokos dažnai tenka treniruotis Lenkijoje arba Estijoje (beje, estai per 20 metų nesėdėjo sudėję rankų – įrengti 4 nauji lengvosios atletikos maniežai, vienas iš jų skirtas specialiai metikams, pastatyti 6 baseinai). Nesinorėtų prisiminti ir skaudaus Donatos Rimšaitės atvejo... Tuo tarpu, kai didžiuojamės mūsų nacionaliniu prekės ženklu – krepšiniu, turėtume atminti ir įvertinti, kad be Arvydo Sabonio ir Šarūno Marčiulionio privačių investicijų įkuriant vaikų krepšinio akademijas, šiandien Lietuvoje vargu ar turėtume tokį aukštą krepšinio lygį.

Londone iškovojome 5 medalius. Tai geras rezultatas. Bet ar pakankamas? Ar negalėtų jis būti dar geresnis? Kodėl 2012 m. medalių kraitį lyginame su 1992-ųjų pasiekimais, kodėl varžomės tik su kaimynais latviais ar estais? Juk verta turėti ambicijų būti geresniais, nei buvome prieš 20 metų. Tinkamai sutvarkius šalies sporto ūkį, jo finansavimą, galėtume siekti ir 10–15 medalių. Imkim pavyzdį iš panašaus dydžio valstybių – Vengrijos, Londone iškovojusios 17 medalių, Olandijos – 20, Čekijos – 10, Danijos – 9. Lygiuokimės į jas. Tam pajėgų Lietuvoje yra. Užsienio sporto specialistai, pažįstantys Lietuvą, vienbalsiai pripažįsta – Lietuvoje daug talentingo jaunimo, o lietuvių genetika, darbo etika, stropumas, pareigingumas, psichologinis stabilumas sudaro puikų pagrindą ugdyti aukščiausio lygio atletus.

Dabar, užbaigus vieną olimpinį ciklą, kol geležis karšta, kol neišblėso politikų, žiniasklaidos, visuomenės dėmesys sportui, svarbu deramai įvertinti esamą sporto būklę bei parengti sporto plėtros ir visuomenės sveikatingumo skatinimo strategiją bei numatyti finansavimo šaltinius. Finansavimas neturėtų būti vien valstybės rūpestis. Būtina sąlyga – privačių lėšų pritraukimas. Sudarius atitinkamas sąlygas, įvedus mokestines lengvatas, užtikrinus sporto vadybinę kompetenciją, skaidrumą prie tokios prasmingos veiklos ženkliai prisidėtų ne tik Lietuvos verslininkai, bet ir pasiturintys užsienio lietuviai, kurie ne kartą yra deklaravę savo pasirengimą tokiai veiklai.

Vertėtų atkreipti dėmesį, kad Didžiosios Britanijos olimpinis komitetas – Britanijos olimpinė asociacija – yra finansuojama tik iš privačių šaltinių ir negauna jokių lėšų nei iš vyriausybės, nei iš loterijų. Jų pajamos ateina iš privačių lėšų pritraukimo akcijų („fund raising", angl.) ir vykdomų sportinių renginių. Kita vertus, mažai valstybei, neturinčiai pakankamų ekonominių pajėgumų, blaškytis ir investuoti į beveik visas sporto šakas – per didelė prabanga. Tikslinga, atsižvelgiant į esamus pasiekimus, nusistovėjusias tradicijas, turimas treniruočių sąlygas apsispręsti dėl svarbiausių sporto šakų nustatymo.

(...)

Visiems šiems darbams būtinas vyriausybės, visų politikų dėmesys, parama bei atitinkamos reformos sporto sistemoje, sporto organizacijose. Be šių žingsnių pažangos nebus. Gyvendami sveikai, augindami naujas čempionų kartas, garsinsime pasaulyje Lietuvą. Laimėsime visi.

Sutrumpinta

Delfi.lt

Darius Degutis – Lietuvos Respublikos ambasadorius Izraelyje.

Laimė nenusišypsos konservatoriams

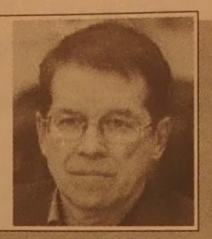

KĘSTUTIS GIRNIUS

Rinkimų pranašavimai nėra palankios konservatoriams – gyventojų apklausos kurį laiką rodo, kad visos trys pagrindinės opozicinės partijos surinktų daugiau balsų.

Darbo ir Socialdemokratų partijų pranašumas yra akivaizdus, partijos „Tvarka ir teisingumas" vertinimas yra kuklesnis, bet vis dėlto nuosekliai pranoksta konservatorių. Apklausos rodo, kad konservatoriai surinktų apie 10 proc. balsų, jei ne mažiau.

Konservatoriai nesureikšmina savo santykinio nepopuliarumo, reaguoja stoiškai, gal net apatiškai. Likus mažiau negu dviem mėnesiams iki rinkimų, jie daugiau laiko ir energijos skiria smulkiems vidaus vaidams negu galimiems rinkėjams suburti. Šis pasyvumas man sunkiai suprantamas. Konservatoriai nurodo, kad jie ne kartą surinko daugiau balsų, negu sakė apklausos. Veikiausiai tikimasi, kad istorija pasikartos, ir laimė vėl nusišypsos.

2008 m. rinkimuose konservatoriai turėjo didesnį negu numatytą rinkėjų palaikymą. Maloniai nustebino ir savivaldybių rinkimai 2011-ųjų pradžioje. Neišsipildė pranašystė, kad rinkėjai skaudžiai baus konservatorius už ūkio krizę ir smukusį gyvenimo lygį.

Tačiau reikėtų prisiminti triuškinamus Sąjūdžio ir konservatorių pralaimėjimus 1992 ir 2000 m. Galime priminti, kad 2000 m. konservatoriai laimėjo tik 9 mandatus, ir tik vieną jų iškovojo vienmandatėje apygardoje, nors 1996 metais jie buvo laimėję net 70 mandatų. Šių rinkimų rezultatai gal labiausiai pamokomi, nes tie rinkimai, kaip ir dabartiniai, vyko, kai konservatoriai buvo valdančioji, o ne opozicinė partija.

Lietuvos rinkėjai nemėgsta valdančiųjų partijų, kad ir kokios jos būtų. Gavę progą jie balsuoja prieš jas. Rinkėjų nusigręžimas nuo valdančiųjų partijų yra ryškus Lietuvos rinkimų bruožas, nebūdingas daugeliui šalių. Tik per 2004 m. rinkimus valdančiosios koalicijos partijos labai nenukentėjo, nors ir tais metais daugiausia balsų surinko ką tik įsteigta Viktor Uspaskich Darbo partija.

Konservatorių rėmėjai kartais nurodo, kad partija turi ištikimus rinkėjus ir kad daugelis rėmėjų yra vyresnio amžiaus žmonės, kurie drausmingiau dalyvauja rinkimuose negu jaunesni žmonės. Šie teiginiai nuolat kartojami kaip neginčijamos tiesos, nors yra pagrindo jais abejoti.

Konservatorių gretose yra įvykę daugiau skilimų negu kitose partijose. Iš partijos pasitraukė arba iš jos buvo išmesti buvę premjerai Gediminas Vagnorius ir Rolandas Paksas, įtakingi parlamentarai ir buvę ministrai, tokie kaip Laima Andrikienė ir Vidmantas Žiemelis. Nors šiems politikams, išskyrus Paksą, nepasisekė sukurti įtakingų, nepriklausomų partijų, savo ir savo rėmėjų pasitraukimu jie sumažino konservatorių gretas.

Nežinia, kaip rinkimuose seksis partijai „Drąsos kelias", bet manytina, kad ji rinkėjus telks labiausiai konservatorių sąskaita, ypač Kaune ir jo apylinkėse, kuriose konservatoriai tradiciškai turi stiprų palaikymą. Kai kurie į „Drąsos kelią" perėję konservatoriai sąmoningai meta iššūkį konservatorių vadams. Aurelija Stancikienė varžysis su Andriumi Kubiliumi Antakalnio apygardoje. Žaliakalnio apygardoje Algirdas Patackas rungsis su krašto apsaugos ministre Rasa Juknevičiene. Žaliakalnis yra senoji Patacko apygarda, tad suprantama, kad jis ten kandidatuoja. Bet jis atims balsų iš Juknevičienės. Jei „Drąsos kelias" surinktų tik 4 proc. visų balsų, pusę jų – iš tradicinių konservatorių rinkėjų, konservatoriai netektų 2 proc. balsų. Tai būtų nedaug, jei konservatoriai laimėtų 30 proc. balsų. Bet jei juos palaikys tik kas dešimtas rinkėjas, neteks būtų reikšminga, nes tuo atveju už konservatorius balsuotų ne 10–12 proc., o tik 8–10 proc. rinkėjų.

Vyresnio amžiaus rinkėjai balsuoja už konservatorius, bet ne tik už juos. Šį mėnesį paskelbti bendrovės „Vilmorus" duomenys rodo, kad 60–70 metų ir vyresni atsakovai labiausiai linkę balsuoti už socialdemokratus ir kad „tvarkiečiai" bei „darbiečiai" sulaukia beveik tiek pat paramos kiek konservatoriai.

Lietuvos rinkėjai yra linkę suversti atsakomybę Vyriausybei ir Seimui už visas šalies blogybes, net jei jas sukėlė kiti veiksniai. Ūkio krizė yra nepažaboto JAV bankų ir kitų finansinių institucijų pelno siekimo dovana visam pasauliui. Krizė yra vangiai įveikiama, nes Europos Sąjungos (ES) šalys nesilaiko finansinės drausmės ir nesiryžta griebtis skausmingų, bet reikalingų priemonių. Tarptautiniai specialistai labai teigiamai vertina Kubiliaus Vyriausybės ūkio ir finansų politiką, bet balsuoja ne jie, o Lietuvos gyventojai. Vargu ar rinkėjas, savęs paklausęs, ar jis geriau gyvena dabar, ar 2008 metais, skubės atiduoti savo balsą konservatoriams.

Lietuvą jau trejus metus jaudina Kedžių istorija, kuri, be kita ko, atskleidė daugelį Lietuvos teisėsaugos ir teismų sistemos trūkumų. Nors Vyriausybė nesukūrė, nevaldo šių sistemų ir turi minimalias galias jas paveikti, konservatoriams suverčiama atsakomybė už teisingumo stoką. Galioja principas: jei reikalai blogi, tai bloga ir valdžia. O valdžia yra sutapatinama su Vyriausybe. Pastarieji ketveri metai buvo sudėtingi ir skausmingi daugeliui Lietuvos gyventojų, dėl įvairių priežasčių susikaupė daugiau nuoskaudų ir nusivylimo negu paprastai. Spalio 14 dieną bus įteikta sąskaita. Ji bus įteikta ne teismams, ne prezidentei, ne Kauno prokurorams, o konservatoriams. Tai neteisinga, bet yra, kaip yra.

Šis niūrus konservatoriams scenarijus gali nepasitvirtinti. „Vilmorus" mano, kad konservatoriai sėkmingai augina jaunus rinkėjus. Gal jauni žmonės balsuos už konservatorius. Bus ir rinkėjų, ketinančių balsuoti už Uspaskich ar Paksą, kurie paskutinę minutę persigalvos ir balsuos už konservatorius kaip mažiausią blogį.

Bet kuriuo atveju stulbina konservatorių pasyvumas. Nežinau, ar jį sukelia pasidavimas likimui, ar nesutramdomas optimizmas, bet esu tikras, kad rinkimų rezultatai bus mažiau palankūs, negu jie tikisi.

Alfa.lt

NUOMONĖ • KOMENTARAS

Kelno katedros puolėjams – nė vieno palankaus žodžio

IRENA TUMAVIČIŪTĖ

Rusijos muzikinės grupės „Pussy Riot" istorija netruko pasklisti po visą pasaulį. Palaikant Rusijos pankes, Vokietijoje surengta daug demonstracijų. Bet nesitikėta, kad vokiečiai iš solidarumo su rusėmis ryžtųsi pulti bažnyčią. Būtent taip vokiečių žiniasklaida pavadino rusų pankių pasekėjų akciją garsiojoje Kelno (Köln) katedroje.

Rugpjūčio 19 d. trys persirengę asmenys sutrikdė katedros Mišių sakralumą: po pamokslo į šventovę įpuolę dvidešimtmetė moteris ir du 23 ir 25 metų vyrai, iškėlę plakatus skandavo „Laisvė Pussy Riot ir visiems kaliniams". Vyskupas augziliaras Heiner Koch stovėjo sutrikęs. Įsibrovėlius išvedė tvarkdariai. Lauke trijulė tęsė protesto akciją, skelbdama palaikymą Maskvoje nuteistoms pankėms. Rožinį švarkelį vilkintis vyras garsiai rėkė, jog su jais buvo pasielgta lygiai taip pat, kaip su dvejiems metams nuteistomis Rusijos pankėmis, o „dievobaimingi žmonės" jį iškoneveikę lygiai taip pat, kaip būdavę anksčiau prie nacionalsocialistų.

Po šio įvykio vyskupas paragino meldžiantis nepamiršti pasimelsti už šiuos jaunuolius ir už Rusijos žmones. O klebonas Norbert Feldhoff, tik prasidėjus teismo procesui prieš Rusijos pankes, pasakė, jog panašus išpuolis nebūtų toleruojamas ir Kelno katedroje. Jo nuomonė nepasikeitė ir dabar: „Katedros statusas verčia imtis atitinkamų priemonių", – įsitikinęs klebonas. Katalikų bažnyčia Kelno aktyvistus apskundė teisėsaugai dėl būsto neliečiamybės pažeidimo ir dėl trukdymo atlikti religines apeigas.

Garsūs šūksmai, kelios proklamacijos, spalvotos megztos kepurytės – Rusijos opozicijos simbolis; visa tai trims jauniems aktyvistams gali brangiai kainuoti. „Teisė į demonstracijų laisvę negali būti aukštesnė už teisę laisvai išpažinti tikėjimą ir už pamaldose dalyvaujančiųjų religinius jausmus", – teigė katedros dekanas Robert Kleine, komentuodamas kreipimąsi į teisėsaugos organus.

Valstybinės bažnytinės teisės žinovo Ansgar Hense nuomone, turime reikalą su religinio kulto vietos ramybės trikdymu, už tai įstatymai numato įkalinimą iki trejų metų arba piniginę baudą. Už panašų nusižengimą 2006 m. vienas Berlyno gyventojas buvo nubaustas kalėti devynis mėnesius – per iškilmingas pamaldas Vokietijos vienybės dienos proga jis sutrukdė religines apeigas, garsiai šūkaudamas ir mėtydamas lapelius.

Pasak Feldhoff, Kelno katedroje per paskutinius dešimtmečius įvyko keletas nemalonių atvejų. Pavyzdžiui, kartą su niekuo nesuderinus įvyko fotosesija, kurios metu po altorių vaikščiojo nuogi žmonės. 1997 m. fotografas buvo nuteistas keturiems mėnesiams lygtinai ir turėjo sumokėti 1,500 eurų baudą. Nuogai pozavęs vyras turėjo sumokėti 1,800 eurų baudą, o pozavusi nuogalė atsipirko įspėjimu.

Klebonas sakė, jog katedra dažnai nukenčia nuo įvairių šiek tiek kvaištelėjusių ir girtuoklių. Vienintelė galimybė, ką jie gali padaryti, tai – juos apskųsti: „Tada sprendimą priima Vokietijos teismas."

Rusijos pankes gina pasaulinio garso žvaigždės. Vokietijos užsienio reikalų ministras Guido Westerwelle negailėjo kritikos žodžių Rusijos teismo sprendimui skirti rusų grupės merginoms laisvės atėmimo bausmę, drauge išrekšdamas susirūpinimą dėl Rusijos pilietinės visuomenės raidos ir laisvių.

Vokiškoje internetinėje spaudoje neteko aptiki nė vieno straipsnio, kuris gintų rusių pankių rėmėjus, sutrikdžiusius Mišių rimtį ir sakralumą Kelno katedroje.

LAIŠKAI

IKI PASIMATYMO PIETUOSE!

„Drauge" rašoma, kad laikraštis žygiuoja į savo 103 metus. Aš, „Draugo" prenumeratorius, taip pat žygiuoju į savo 103 metus.

Rašoma, kad ruošiami iškilmingi pietūs „Draugui" paremti. Prenumeratorius laukia, kada gerb. redaktorės suruoš pietus ir prenumeratoriui, žygiuojančiam į 103 metus. Iki pasimatymo pietuose!

Petras Pagojus
Lansing, MI

KLAIDOS ATITAISYMAS

Š. m. rugpjūčio 23 d. „Drauge" paskelbtame Broniaus Nainio straipsnyje „Ar Molotov-Ribbentrop paktas gali pasikartoti?", rašant apie 1943 metais įvykusią Teherano konferenciją, Amerikai atstovavo ne Theodore Roosevelt, bet Franklin D. Roosevelt. Atsiprašome straipsnio autoriaus.

TELKINIAI

Washington, DC

Ar pažymėsime Juodojo kaspino dieną Kapitolijaus Rotondoje?

ROSSETA VINGEVIČIŪTĖ-WILBUR

Vos už kelių blokų nuo JAV Senato stovi paminklas komunizmo aukoms atminti. Tai bene vienintelė vieta Amerikoje, kur kasmet rugpjūčio 23 d. prisimenamas Molotov-Ribbentrop paktas bei jo slaptieji protokolai, neteisėtai padaliję Europą ir penkioms dešimtims metų nulėmę milijonų žmonių likimus.

Karl Altau, Jungtinio Baltų Amerikos nacionalinio komiteto vykdantysis direktorius, pasidžiaugė, jog šiemet minėjime dalyvavo dvigubai daugiau žmonių nei pernai. Tačiau Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis teigė, jog ši diena turėtų būti prisimenama ir pažymima gerokai plačiau. Ir kad nereikia laukti, kaip buvo laukiama 50 metų, kad būtų pastatytas paminklas komunizmo aukoms atminti.

Lietuvos ambasadorius pasiūlė kitais metais, kai Lietuva pirmininkaus Europos Sąjungos Tarybai, Juodojo kaspino dieną minėti Kapitolijaus Rotondoje, anot jo, svarbiausioje vietoje Washington, DC. Taip pat reikia siekti, jog Juodojo kaspino diena būtų oficialiai minima JAV, kaip tai nuo 2009 m. yra daroma ES bei kaimyninėje Kanadoje.

Baltijos šalių ambasadoriai bei minėjime dalyvavę vietos Lietuvos,

Minėjimo dalyviai (iš k. į d.): Jungtinio Baltų Amerikos nacionalinio komiteto (JBANC) vykdantysis direktorius Karl Altau, Atlanto Tarybos (Atlantic Council) vicepirmininkas Damon Wilson, Latvijos Respublikos ambasadorius JAV Andris Razans, Estijos ambasadorė Marina Kaljurand, JAV LB Washington apylinkės pirmininkė Diana Vidutis, ir Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis.

Latvijos ir Estijos bendruomenių atstovai tarėsi, kaip bendromis pastangomis įtikinti JAV Kongreso narius įtraukti Juodojo kaspino dieną į minėtinų dienų sąrašą. Manau, jog šiam tikslui pasiekti teks pasitelkti ir lenkų bei kitų Rytų ir Centrinės Europos šalių bendruomenes JAV.

Dviejų žymiausių Europos diktatorių sandėrį svarbu prisiminti kasmet, kad ateityje tokie dalykai nepasikartotų.

Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis kalba Juodojo kaspino dienos minėjime prie Komunizmo aukų paminklo Washington, DC.

Algio Luko nuotraukos

Willow Springs, IL

Atgal į mokyklą!

Rugsėjo 1-oji: mokinių rankose tradicinės gladiolės ir astros, įsuktos į celofaną, nes kokių dar gėlių galėjai gali gauti rudenį? Dar vakar buvo vasara ir atostogos, o šiandien – ruduo ir pirmoji mokslo metų diena.

Pirmokus už rankučių veda abiturientai. Mokyklos direktorius sako kalbą. Ir visi skuba į savo klasę, nes kas pirmesnis, tas užsiims geriausias vietas, žinoma, gale. „Kaip aš praleidau vasaros atostogas", – kiek kartų per savo mokyklinius metus rašėte tokį rašinėlį?

O prisimenate, kaip kasmet rugsėjo 1-ąją pažadėdavote sau, kad šiais mokslo metais tai tikrai pasistengsite ir tikrai tikrai pažymiai bus geresni negu pernai?

O prisimenate mokyklines madas? Prisimenate mini, tikrai mini, kuri taip erzindavo suaugusius? Nes jie nieko nesuprato apie madą. Prisimenate maxi? Audinį plisuodavo tik didžiuosiuose miestuose, ir eilės laukti reikėdavo kelias savaites. Ir ne kiekvienas audinys tą suklostavimą laikydavo – kiek prisikankinta belyginant.

O apykaklių ir rankogalių dydis? Siauros juostelės ar „blynai" ant visų pečių? O „kliošai" ir batai „ant platformos"? Ir iš Amerikos atsiųsti polietileniniai maišeliai, reklamuojantys džinsus, viduje su apdairiai įdėta „sietka", kad ne taip greitai nuo knygų suplyštų. O „diplomatai"?

Ar jūsų mokykloje kviesdavo pas direktorę, jeigu ateidavote su auskarais? O kas būdavo už tai, jeigu ateidavote su makiažu? Net jei padažytos tik blakstienos? O pas jus į mokyklos diskotekas leisdavo eiti „kaip nori" ar tik su uniformomis?

Rugsėjo 1-ąją taip smagu susitikti su draugais: kiekvienas pasikeitęs, paaugęs ir kiek daug pokalbių, nes kiekvienas – jau su kita patirtimi. Tą dieną tradiciškai Lietuvoje būdavo daugiau šypsenų ir daugiau gerumo, daugiau visuotinės šventės ir gėlių. Pasiilgote nostalgiškos šventės?

Šiemet mokslo metų atidarymas vyks rugsėjo 8 dieną, šeštadienį, 7:30 val. „Bunkeryje" (8900 S. Archer Ave, Willow Springs, IL). Rengėjai sako, kad tai bus tikras vakarėlis, ir kviečia mokytojus, geriausius ir blogiausius mokinius, ir, žinoma, tėvus, pabūti kartu, pabendrauti, pasidžiaugti, prisiminti ir pasilinksminti.

Vakaro metu laukia netikėtumai ir prizai, žaidimai ir spėjimai, vadovaujant mokyklos direktorei Rasai Ibianskienei. Vakarėlyje gyvai gros mokyklos pirmūnai Artūras ir Rimas, abu su gitaromis, o smuiku grieš Rasa. Bus ir judesio – matysite Linos-Ainos atliekamus šokius.

Mokslo metų atidaryme gros ir grupė „Sandalai" – tie, kas buvo Kosto Smorigino koncerte, turi prisiminti: Gintaras, Paulius ir dar vienas Gintaras, žinoma, visi pirmūnai. Tik dabar jie turi ir vokalistę Giedrę. Prašome ateiti pasiklausyti ir pažiūrėti. O po mokslo metų atidarymo, žinoma, bus tikra diskoteka, kurią ves DJ Donatas. Kaip be šokių pirmą mokslo metų dieną?

Ir dar prisiminkite, ar pirkdavote cukrumi apipiltas „bulkutes", riestainius? Smagiausi būdavo tik 5 kapeikas kainavę „roksai" ar „koržikai", visaip visur juos vadino, visada kieti, jeigu kas sviesdavo koridoriuje, skaudėdavo pakankamai. Apie visą mokslo metų atidarymo šventę kaip „koržikai" ir kompotas geriausiai žino „bufetava" Audronė. Jeigu turite klausimų, tai jai ir skambinkite tel. 312-375-2728.

Ir susiorganizuokite po 15 dol., nes tiek kainuoja tėvų komiteto rinkliava ateinantiems į „tūsą". Neužmirškite – rugsėjo 8 dieną!

Rengėjai

Waukegan-Lake County, IL

Šiauriečiai palydėjo vasarą

JAV Lietuvių Bendruomenės Waukegan-Lake County apylinkės valdyba dėkoja visiems, gausiai susirinkusiems į naują, bet nuostabią sodybą „Fourth Lake Resort", įsikūrusią prie Miltmore ežero, Lake Villa, IL, kartu palydėti vasarėlę. Smagu buvo matyti svečius, atvykusius iš Lemont ir Milwaukee, WI. Susibūrėme į darnią šeimą ir visi puikiai leidome laiką, stebėdami ežere besiplius-kenančius vaikus, o ir sporto pilis talpino visus norinčius. Po labai įtemptos kovos tarptautinį paplūdimio tinklinio turnyrą laimėjo geriausieji, vėliau gražiai dalinęsi dovanomis su varžovais.

Ačiū visiems dovanojusiems lietuviškas knygas „Rotary" bibliotekai, veikiančiai Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Ačiū šauniajai „Goodwill Financial" komandai. Dėkui ištvermingiems vaikinukams iš Žiurektv.com. Padėka Čikagos lietuviškai spaudai: „Draugui", „Čikagos aidui", „Amerikos lietuviui", taip pat mūsų apylinkės internetiniam puslapiui Cikagossiaurietis.com už šventės garsinimą. Ačiū visiems, pirkusiems namukus-žvakides ir taip parėmusiems Gedimino lituanistinės mokyklos pastangas įsigyti tautinius drabužius mūsų mažiesiems. Virginijos šakočiai, kaip visada, buvo patys skaniausi, o kavinės „Rūta" šviežiai gamintas pikniko maistas – pats puikiausias. Visiems nuotaiką kėlė lietuviškų, ir ne tik, dainų pynė, o nuostabus oras leido mėgautis visomis sodybos linksmybėmis.

Dabar visų lauksime mūsų kasmetiniame „Rudens pokylyje", kuris vyks restorane „LaMirage". Jo metu minėsime ne tik Maironio 150 metų gimtadienį, bet ir švęsime Gedimino lituanistinės mokyklos 10 metų sukaktį. Skambinkite mums tel. 847-420-2068 arba 847-668-1731, nes vietų skaičius ribotas.

Waukegan-Lake County apylinkės valdybos info

Vasaros palydėtuvių dalyviai ir svečiai.

Manto Ivanausko nuotr.

Detroit, MI

Sudie, a. a. Regina Sližyte-Broge

Kas gali išmatuot šį skausmą,
Kurį patyrė jūs šeima?

Š. m. rugpjūčio mėn. 12 d. per „Lietuviškų melodijų" radijo programą Detroit lietuvių apylinkė išgirdo liūdną žinią, kad sulaukusi 58-ių metų netikėtai amžinu miegu užmigo mūsų buvusio Šv. Antano parapijos parapijiečio, ilgamečio vargonininko, muziko Stasio Sližio vieninte-lė duktė Regina Bernadeta Sližytė-Broge. Jos mamytė Natalija Sližienė šį pasaulį apleido 2007 m. birželio mėn. 1 d.

Regina Sližytė-Broge mirė š. m. liepos mėn. 26 d. Velionė paliko vyrą Sherman Broge, dukterį Karen Addair, anūkę Amber ir anūką Trevor, dukterį ir žentą Kristiną ir Jef Shadik bei dvi anūkes – Aliciją ir Nataliją, o taip pat 93-ių metų tėvą Stasį Sližį.

A. a. Sližytė-Broge buvo pašarvota „Michigan Memorial Funeral Home", Flat Rock, MI. Gedulingos šv. Mišios už a. a. Reginos sielą buvo aukojamos liepos mėn. 31 d. velionės šeimos parapijoje – Šv. Stepono katalikų bažnyčioje New Boston, MI. Velionė palaidota Parkview Memorial kapinėse, Livonia, MI.

Regina Sližytė gimė 1953 m. rugsėjo mėn. 30 d. 1971 m. baigė Annapolis gimnaziją Dearborn Heights, MI. Wayne State University Regina studijavo biologiją, ilgus metus – fortepijoną Detroit muzikos konservatorijoje, kurioje išlaikė IV-tos divizijos egzaminus, ir kur mokėsi groti ne vien fortepijonu, bet ir studijavo muzikos teoriją.

Lietuviškoje veikloje Regina Sližytė pasireiškė tėvo, muziko Stasio Sližio organizuotų jaunimo ir suaugusių chorų veikloje – įvairių minėjimų ir progų metu Regina buvo akompaniatorė. Taip pat Regina pavaduodavo savo tėvelį šv. Mišių metu sekmadieniais ir laidotuvių progomis tais laikais, kai jis išvažiuodavo dviems savaitėms į Interlochen, MI, kur vykdavo koncertai, paskaitos ir teorijų diskusijų būreliai, pasitobulinti.

Šv. Antano lietuvių parapijos Detroit vardu reiškiame gilią užuojautą a. a. Reginos Sližytės-Broge tėveliui Stasiui Sližiui, vyrui Sherman Broge, dukroms Karen Addair ir Kristina bei anūkams, draugams ir pažįstamiems. Ilsėkis ramybėje, a. a. Regina Sližyte-Broge.

Regina Juškaitė-Švobienė, buvusi pažįstama

Stasys Sližys diriguoja jaunimo chorui, o duktė Regina skambina fortepijonu, 1970 m. Vasario 16-osios minėjimas Detroit, MI.

Iš S. Sližio asmeninio archyvo.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė **Aušra Jasaitytė Petry** • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: **ausra67@sbcglobal.net**

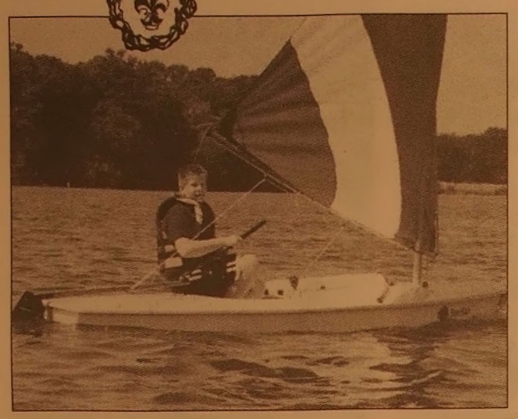

Gytis Kelmelis – burlaivių regatoje.

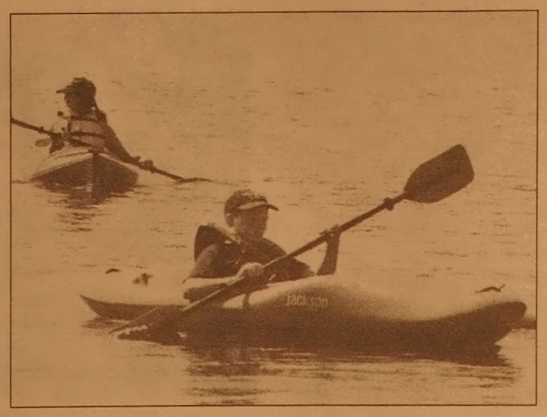

Danielius Kwiatkowski (priekyje) dalyvavo baidarių regatoje.

Lukas Kliarskis su pastatyta kartonine valtimi.

Čikagos jūrų skautai – BSA „Susitikimo" iškyloje

J.B. VILIUS DUNDZILA

„Lituanica" tunto jūrų skautai kandidatai iš „Šarūno" laivo ir „Perkūno" draugovės š. m. gegužės 18–20 dienomis dalyvavo BSA (JAV skautų) vidurio rajono „Rendezvous" („Susitikimo") iškyloje. Iš viso Springfield ežero pakrantėse, netoli Illinois valstijos sostinės susirinko 100 skautų ir skaučių iš 20 Venturer (prityrusių) ir jūrų skautų įgulų bei laivų (taip BSA vadina vyresnių skautų draugoves) iš 10 valstijų. Trys ketvirtadaliai iškylautojų buvo prityrę skautai. Baptistai stovyklavietę skautams leido naudotis nemokamai, nes jų vasaros sezonas dar nebuvo prasidėjęs, taip ir skautams sumažindami iškylos išlaidas.

NATO susitikimui vykstant Čikagoje, lietuvių skautijos ambasadorių pareigas Illinois ėjo jūrų skautai Gytis Kelmelis, Matas Vaitkevičius, Lukas Kliarskis ir Danielius Kwiatkowski, vadovaujami j.b. kand. Viliaus Dundzilos. Valties nariai išrinko Gytį valtininku (skiltininku), o Matą – vairininku (paskiltininku), o Vilius, neseniai baigęs BSA kapelionų mokyklą, ėjo iškylos kapeliono pareigas. Gytis ir Matas pavyzdingai atliko savo pareigas savaitgalio metu. Tėvai Daniel Kwiatkowski ir Lina Kelmelienė maloniai sutiko nuvežti ir parvežti vaikus su savo dideliais automobiliais.

Pakeliui sustojome ,,Historic Route 66 Dinner", kur valgėme amerikietišką vakarienę, gėrėme ledų kokteilius, apžiūrėjome istorinio JAV greitkelio rodinius. Prie kitų stalų sėdintys mus užkalbino apie skautavimą bei mūsų iškylą bei pasakojo apie savo skautavimo nuotykius. Pasikalbėjome ir su restorane valgančiais menonitais, kurie išsiskyrė savo apranga.

Atvykę gavome iškylos kepuraites, galėjome nusipirkti marškinėlius su iškylos juokingu šūkiu „Valgyk, buriuok, miegok" bei jūrų skautų šimtmečio atminimo monetas.

Penktadienio vakare vyko susipažinimo vakaras su skautiškais azartiniais lošimais: kortomis ir varžytinėmis. Norėdami įsigyti „pinigų" iš kasos skautai turėjo atlikti įvairius skautiškus uždavinius: surišti prityrusių arba jūrų skautų mazgus, aiškinti prityrusių arba jūrų skautų papročius ar simboliką, pakartoti prityrusių arba jūrų skautų įžodį arba įstatus ir t. t. Nedaug kam sekėsi. Baigę lošti, skautai laimėtus pinigus išleido varžybose įsigydami nepaprastus iškylos reikmenis: vandens balionus, havajietiškus „luau" drabužius šeštadienio vakaronei, piratų aprangą bei atributiką, laivų modelius ir t. t. Vakaras baigėsi filmu „Pirates of the Caribbean". Po to mūsų jūrų skautai padainavo „Ateina naktis".

Šeštadienį vyko vandens sporto užsiėmimai ir varžybos. Visos dalyvaujančios įgulos pastatė laivelius iš kartono. Mūsų valtis pastatė baidarę, kurią Lukas bandė irkluoti varžybose. Deja, laivelis gana greitai apvirto ir paskendo. Gytis labai gerai pasirodė Sunfish ketų regatoje. Matas ir Danielius smarkiai irklavo baidarių rungtynėse.

Rytui baigiantis, visi iškylautojai nusifotografavo su liemenėmis ant liepto, taip paminėdami JAV laivininkystės saugumo savaitę. Iškylai buvo suteiktas „Ready Set Wear It! Life Jacket World Record Day" garbės pažymėjimas.

Vyko dar apie 30 kitų žaidimų vandenyje ir ant žemės: laivų modelių regata, tinklinis, ,,frisbee" golfas, triatlonas, biatlonas, irklavimas valtimis, apsemtų baidarių atstatymas, ,,Titaniko" gelbėjimas ir t. t. Kitos įgulos nardė po vandeniu, bet mažai ką matė drumstame vandenyje: Springfield ežeras – juk ne Karibų salos! Vis daugiau iškylautojų ėmė maudytis ežere (su liemenėmis), nepaisydami vadovų pastabų, kad uostas – ne maudykla. Vadovai po kiek laiko lyg ir prarado balsą. Plaukikai sudarė grandinę vandenyje, pro kurią stengėsi nepraleisti nei baidarės, nei kanojų. Matas išspruko, bet Vilių apsėmė tiek, kad jam nepasisekė nebesuvaldomą baidarę išplukdinti iš uosto į ežerą.

Dviviečiams keto burlaiviukams atlaisvėjus po konkursų, Gytis mokino Luką buriuoti, o Vilius – Matą. Su vėju greitai ir smagiai lėkėme per ežerą. Vėjo greitis dienos bėgyje stiprėjo, tad burlaiviams svyrant ant šonų, iškrito ne vienas buriuotojas. Buvo proga prisiminti skęstančiojo gelbėjimą su burlaiviais, nors niekas neskendo: visi dalyviai ne tik gerai mokėjo plauti, bet ir vilkėjo vandens liemenes. Valties nariai prašė leidimo tyčia apversti burlaivį, kad išmoktų burlaivį atstatyti. Leidimo negavus, tai išgirdo vėjas ir patenkino skautų norus. Dyvai! Bet kas iškrito, kas apvirto, tai liks paslaptimi. Matui dar pavyko baidare vikriai apiplaukti didelius ežero plotus.

Vakare lietuviai patikrino iškyloje pasiektą pažangumą: patyrimo laipsnius ir specialybes. Mūsų skautai pasižymėjo jūrininkystės žiniomis, ruošdamiesi įžodžiui Rako stovykloje. Gytis atliko visus burlaivio valdytojo specialybės reikalavimus, o Matas – kanojos.

Vakarienė buvo amerikietiška gegužinė su dešrelėmis ir kotletais. Matas vadovavo palaiminimui prieš valgį, naudodamas ,,Seabase" maldą: „Palaimink jūros tvarinius; palaimink šį asmenį, kurį aš vadinu savimi pačiu; palaimink šiuos Keys, kuriuos taip didingai sukūrei; palaimink saulę, kuri šildo šią žemę; palaimink mūsų bendravimą, kurį jaučiame, rengdamiesi šiam valgiui. Amen."

Vakare laivo denyje vyko iškilminga sueiga su pilnomis uniformomis. Sueigai vadovavo Vidurio rajono boatswain (vyresnysis valtininkas) Peter Schmidt su savo pavaduotojais Lucas Shapland ir Alicia Benning. Visi gimnazistai. Tarp JAV skautų vyr. valtininkai ir vyr. skiltininkai – tai aukščiausios jaunimo pareigos vienetuose. Jie su eiliniais valtininkais ir skiltininkais organizuoja ir veda sueigas, užsiėmimus, iškylas ir stovyklas. Suaugę vadai yra jų patarėjai ir globėjai, bet ne jų vadovai. BSA itin pabrėžia, kad skautavimas yra jaunimo vedama auklėjimosi pramoga. Tokiu būdu skautai lavina vadovavimą tarp savęs. Peter, Lucas ir Alicia nepaprastai gerai ir įspūdingai suorganizavo ir vadovavo iškylai. Jie dėkojo lietuviams jūrų skautams už dalyvavimą iškyloje su savo plakatu apie lietuvių skautavimą. Sueigos metu buvo išdalintos konkursų premijos dalyviams, pristatyta Vidurio rajono jūrų bei prityrusiu skautų vadovybė.

Nukelta į 13 psl.

Lietuviai jūrų skautai su BSA jūrų skautais ir prit. skautais.

Savaitgalis Mackinac saloje

ANDRIUS KRIAUČIŪNAS

Ne taip seniai aš, mano tėtis ir mama važiavome į Mackinac salą. Sala yra tarp Michigan valstijos pietinio ir šiaurinio pusiasalių. Esu jau buvęs Mackinac saloje, bet šį kartą kelionė buvo nepaprasta – šį kartą ten keliavome švęsti mano senelių 50 metų vestuvių sukaktį.

Kelionė į Mackinac salą

Apsistojome viešbutyje ,,Grand Hotel", kuriame susirinko visa šeima. Prieš pasiekiant šiaurinį pusiasalį, reikėjo pervažiuoti tiltą, kuris yra apie penkias mylias ilgio. Tiltas vadinasi Mackinac tiltas. Jis tikrai

Mackinac tiltas.

labai ilgas, pasak interneto enciklopediją ,,Wikipedia", yra 13-tas ilgiausias kabantis (angl. suspension) tiltas pasaulyje.

Pervažiavę Mackinac tiltą radome ,,Star Lines" keltų bendrovę, kurios laivai plukdo žmones į salą. Pastatėme savo automobilį, atidavėme lagaminus darbuotojams (jie vėliau pristatys juos į viešbutį) ir įlipome į laivą kelionei. Kelionė truko apie 20 minučių – laivas plaukė labai greitai. O laivai plaukia kas 30 minučių.

Nuvykę į salą susiradome taksi. O taksi nepaprastas – tai vežimas, kurį tempė arkliai. O taip yra todėl, kad šioje saloje jau 100 metų neleidžiama važiuoti automobiliais, tik arkliais, dviračiais arba pėsčiomis. Aš visais trimis būdais ir keliavau saloje!

Apsistojome istoriniame viešbutyje

,,Grand Hotel" yra išties istorinis. Šiais metais šiam viešbučiui sukako 125 metai. Taigi jis labai senas. Įdomu yra tai, kad visi kambariai jame išdažyti skirtingai. Po registracijos gavome raktus ir nuėjome į savo kambarį. Eidami sutikome mano dėdę Aidą, kurio kambarys buvo šalia. Mūsų kambarys buvo labai gražus. Pro langą galėjome matyti ADD. Tada su dėdėmis Aidu ir Aru, pussesere Audra ir pusbroliu ėjome žaisti ,,Boce Ball". Aikštę galėjome matyti pro mūsų langą. Po žaidimo turėjome persirengti labai gražiais drabužiais, mat šiame viešbutyje vakarienės metu privaloma gražiai rengtis.

Prie restorano įėjimo moteris davė korteles, kad užrašytume savo vardus, kad restoranas žinotų, kas valgė. Nuvedė iki mūsų stalo. Kai kuriems žmonėms net kėdę atstūmė nuo stalo, o jiems atsisėdus, vėl pristūmė. Aš pirmą kartą tokiame gražiame restorane buvau.

Restoranas neblogas, bet nieko ypatingo

Davė valgiaraščius. Tik žiūrėdamas į juos ir koks maistas čia duodamas gali nuspręsti, kad restoranas tikrai yra labai geras. Valgiaraštyje buvo pažymėtos penkios grupės. Reikėjo pasirinkti vieną patiekalą iš kiekvienos grupės – užkandį, sriubą, salotas, pagrindinį patiekalą ir desertą. Buvo truputį juokinga, nes mums sakė, kad bus labai sunku išsirinkti salotas. Iš tikrųjų buvo tik vienos salotos, tad pasirinkti nebuvo sunku. Užkandžiui gavau gazuotų sulčių. Įdomus skonis, bet neblogas. Sriuba buvo skani. Ją patiekė labai mažame puodelyje, kaip ir būna geruose restoranuose. Salotos buvo paprastos, bet skanios. Porcija buvo maža. Mano pagrindinis patiekalas buvo mėsos gabalas ir viena didelė bulvė – truputį pakepinta, bet nenuskusta. Prie to dar buvo šiltos daržovės. Pats maistas buvo skanus, bet nieko ypatingo kaip tokio lygio restoranui. Desertui pasirinkau ,,Mackinac Island" ledus. Tai vieni iš skanesnių ledų, kuriuos esu valgęs, bet ne patys skaniausi. Išeidami iš restorano, visi gavome po saldainį.

Ilgiausia veranda pasaulyje

Pavalgęs su pusbroliais Vytu ir Aleksu ėjau pasivaikščioti. Šalia viešbučio buvo mažas miškelis su takeliais. Ten mes ir nuėjome. Aleksas buvo truputį išsigandęs, nes jam tik šešeri metai. Po to aš Aleksą nešiau ant nugaros į viršų laiptais, lyg būčiau arklys. Jam tai labai patiko. Kai užlipome į viršų, truputį pasivaikščiojome ant verandos. O veranda ypatinga – tai ilgiausia veranda pasaulyje. Jeigu nesi apsistojęs viešbutyje, norint pabūti verandoje arba nusifotografuoti prie jos, reikia sumokėti 10 dolerių. Verandoje radome dižiulę šachmatų lentą su figūromis. Tuo metu žaidė mergaitės, tai mums teko tik pasižiūrėti. Jau buvo vėlu ir reikėjo eiti miegoti. Pirma diena tikrai buvo smagi, bet ir varginanti.

Pirmasis tikras golfo žaidimas

Kitą rytą pusryčiams pasirinkome bufetą. Aš paėmiau vaflių ir vaisių. Vafliai nebuvo ypatingai skanūs, bet vaisiai buvo labai skanūs. Po pusryčių ėjome pasivaikščioti. Nuėjome į golfo aikštę, esančią prie viešbučio, sužinoti, kada ji dirba. Paaiškėjo, kad galime po 10 minučių žaisti. Nusipirkome kamuoliukų (jų neduoda), davė vežimėlį. Mano mama buvo vairuotoja ir fotografė. Čia aš ir mano tėtis pirmą kartą žaidėme golfą kartu ir pirmą kartą su vežimėliu. Aš išvis pirmą kartą žaidžiau tikrą golfą su devyniomis skylutėmis. Mano tėčiui tai buvo penktas kartas.

Iš pradžių labai prastai žaidėme, bet po truputį mūsų žaidimas pagerėjo. Aš geriausiai išmokau mušti patį pirmą mušimą. Vienas iš mano įspūdingiausių mušimų buvo pačiame pirmame mušime. Mušiau, kamuolys nuskrido per toli, bet pataikė medį, tad atšoko ir atsidūrė tiesiai prie vėliavos. Kitas keistas mušimas buvo prie paskutinės skylės. Buvo tiesiai prie kelio, tad galėjau pataikyti į žmogų. Mušiau ir kamuoliukas nuskrido ne ten, kur tikėjausi. Jis skrido tiesiai į kelią, bet pataikė į medį ir atšoko. Atšoko atgal toliau, negu nuo kur pradėjau. Tėtis irgi labai gerai žaidė, turėjo įspūdingų mušimų. Žaidimas baigėsi lygiosiomis. Negalėjau patikėti, kad sužaidėme lygiosiomis.

Po golfo, kurį žaisti buvo labai smagu, ėjome žaisti kroketą (angl. croquet). Aš ir vėl pirmą kartą žaidžiau šį žaidimą. Nors tėtis mane sutriuškino abu kartus, vis tiek buvo smagu. Po to nuėjome į savo kambarį pailsėti, vėliau ėjome valgyti pietus. Man pietūs patiko labiau negu vakarienė.

Pasivažinėjimas dviračiais ir maudynės baseine

Popiet išsinuomavome dviračius, norėdami apvažiuoti salą – apie aštuonias mylias. Buvo labai gražus vaizdas. Matėme Mackinac tiltą, nors iš tolo neatrodo, kad būtų penkių mylių ilgio. Po to susitikau su savo pusbroliais. Ėjome į baseiną. Vanduo buvo malonus. Baseine buvo krepšinio ,,aikštė", kur mes smagiai pažaidėme. Ten taip pat buvo didelis pripučiamas sliekas. Galėjome ant jo šokinėti ir po apačia plaukti. Po to ruošiausi Mišioms.

Senelių jubiliejus

Į bažnyčią nuvykome su arkliais. Parapija yra 330 metų, tai antra seniausia parapija, esanti į rytus nuo Mississippi upės. Mano senelius pakvietė nešti aukas, nes buvo jų vestuvių jubiliejus. Kai grįžome į viešbutį, pakvietėme senelius į dėdės Aro kambarį. Ten tėvas ir dėdės sutiko senelius su duona, druska ir vynu. Įteikė dovanas – restoranų čekių ir aukas labdarai, išrašytas jų vardu. Vakarienė buvo maždaug tokia pat kaip pirmą vakarą, bet truputį skanesnė.

Lauktuvių – saldumynas ,,fudge"

Po vakarienės visi pusbroliai ėjome vėl pasivaikščioti. Grįžę žaidėme šachmatais. Buvo labai smagu, bet buvo 11:30 val. nakties ir jau reikėjo eiti miegoti. Atsikėlę apžiūrėjome miestelį, nusipirkome kilogramą saldumyno ,,fudge", kuriuo ši sala garsėja, su visais atsisveikinome. Grįžome prie automobilio. Buvo labai smagi kelionė su labai daug nuotykių. Visiems siūlyčiau kada nors aplankyti Mackinac salą.

Straipsnio autorius su tėčiu – tikroje golfo aikštelėje. Irenos Kriaučiūnienės nuotr.

Lietuvininkai į tėviškę grįžta mintimis ir darbais

LAIMA PUTRIUVIENĖ

Visą savaitę Rusnės Salos etnokultūros ir informacijos centre šeimininkavo esami ir būsimi menininkai – čia vyko dailininkų pleneras bei edukacinė stovykla „Rusnė – 2012". Jaunieji stovyklautojai turėjo galimybę pabendrauti su profesionalais, savo srities žinovais. Apie vieną plenero ir stovyklos renginį – konferenciją apie vikingų žygius ir jų ženklus – jau rašėme. Įsimintinas susitikimas ir su laisvais menininkais Vytautu Gocentu, Romanu Borisovu, pristatytos šių autorių parodos, diskutuota apie šiuolaikinį meną.

Rusniškių svečias Vytautas Gocentas, Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos komplektavimo skyriaus vedėjas, Mažosios Lietuvos enciklopedijos atsakingasis sekretorius, mažiausiai kalbėjo apie savo darbus, daugiau – apie meilę šitam kraštui. Sakė, yra miestų, kuriuos pažinęs pamilsta visam gyvenimui, vienas tokių – gimtoji Klaipėda. Mokėsi dabartinėje Vydūno gimnazijoje, mokykloje mėgęs istoriją, piešimą. Pomėgis piešti atvedė į dailės studiją miesto kultūros rūmuose, kur piešti ir lieti akvareles mokė šviesios atminties dailininkas Vaclovas Rimkus. Piešimo nepamiršo ir vėliau, studijuodamas. Norėdamas pasveikinti bendradarbius, greta žodžių būtinai ką nors nupiešia. Savo asmeninėje parodoje „Klaipėdos krašto atspindžiai" sodriomis spalvomis kalba apie meilę savo gimtajam kraštui. Susitikimo dalyviams autorius tik prabėgom užsimindamas apie parodą prasitaria, kad ant mažyčio kartono lapelio tapydamas laivą, žuvį ar peizažą mąsto apie Frydrich Vilhelm ar Viliaus Pričkaus, vėliau pavadinto Klaipėdos kanalu, vietoves.

V. Gocentas prisiminė, kaip jam, tarsi norėjusiam tapti architektu, teko studijuoti Vilniaus universiteto Visuomeninių profesijų fakultete. Pomėgis piešimui pastūmėjo susirasti dailininko Kosto Dereškevičiaus dailės studiją, vėliau – Rimo Bičiūno „Paletę", įsikūrusią Profsąjungų rūmuose ant Tauro kalno. Ten jam teko darbuotis 17 metų.

Pasakojo, kad didžiulius kartono lakštus pjaustant įvairiems plakatams nuo jų likdavusios siauros juostos. Pabaigęs tarybinės tikrovės „apdainavimus" ir likus dažų laisvu laiku ant tų juostų liedavo savo reginius – meilę lietuvininkų kraštui.

Vytautas Gocentas plenere „Rusnė – 2012". http://rusne.org/ nuotr.

V. Gocentas, Mažajai Lietuvai skiriantis eiles, apie ją rašantis straipsnius ir ją tapantis, buvo atviras – prisipažino beveik baigiantis rašyti atsiminimų knygą.

Kraštotyriniai keliai ne kartą atvedė į Šilutę, dabar – į Rusnę, prisipažino skaitantis „Pamarį", džiaugiasi čia randantis Mažosios Lietuvos kultūros, paveldo atspindžių. Rusniškių svečias džiaugėsi, kad paroda atidaryta reikšmingo įvykio išvakarėse, minint Klaipėdos 760 metų sukaktį.

Šventės metu Klaipėdoje buvo pašventintas kertinis Šv. Jono bažnyčios akmuo. Ši bažnyčia ypač nukentėjo Antrojo pasaulinio karo metais, o po karo buvo visiškai sunaikinta. Beje, Šv. Jono bažnyčia buvo viena seniausių dabartinėje Lietuvos teritorijoje – pradėta 1696-aisiais ir statyta miestelėnų lėšomis 10 metų.

Kalbėdamas apie Klaipėdą V. Gocentas nuolat rėmėsi savo bičiulio, dailininko, mecenato Romano Borisovo nuotraukomis.

R. Borisovas gimęs Vilniuje, tačiau jo protėviai kilę iš Rytų Prūsijos. Dar būdamas moksleiviu, 1965-aisiais su tėvu atvažiavo į Klaipėdą ir fotografavo miestą. Nuotraukose – apleisti, apšepę namai, su prie jų prigludusiomis pašiūrėmis...

Nespalvotos, „sidabrinį" fotografijos amžių primenančios nuotraukos V. Gocentą nuveda į jo vaikystę: akmeninis grindinys, namai, tvoros...

Šiandien Klaipėda kasmet atstatoma, restauruojama, senasis jos veidas lieka tik nuotraukose. Vienoje jų – Danės krantinė, kur stovi XVIII a. pastatas, vadintas Ryžių malūnu, mat čia buvo apdirbami iš Kinijos atgabenti ryžiai. Iš didingo šešių aukštų vokiško stiliaus statinio po Antrojo pasaulinio karo beliko tik pirmo aukšto mūriniai fragmentai. Dabar Ryžių malūno liekanų vietoje iškilo fachtverkinės stilistikos pastatas.

Parodų autorius – Mažosios Lietuvos paveldo puoselėtojus – suveda gyvenimo keliai, tie patys tikslai. V. Gocentas prisiminė daugelį garsių Mažosios Lietuvos veikėjų, su kuriais vienaip ar kitaip kryžiavosi kraštotyriniai, kūrybiniai keliai: šviesios atminties Klaipėdos krašto dailininkė Eva Labutytė-Vanagienė, Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas Vilius Trumpjonas, vadovavęs Mažosios Lietuvos bendrijai ir fondui Čikagoje (jo tėvas buvo kilęs iš Traksėdžių). Pasakojo apie Kurtą Vėlių, gimusį ir augusį Rusnėje, dabar gyvenantį Čikagoje. Pasak V. Gocento, apsilankęs viename iš Čikagos parodų salonų ir pamatęs Romano Borisovo akvarelę „Uostadvario švyturys" Kurtas Vėlius savo piniginėje užčiuopė 100 dolerių, nupirko paveikslą ir paprašė parvežti jį į Rusnę bei padovanoti Salos etnokultūros centrui.

Pasak V. Gocento, į Tėviškę visad skuba grįžti, nes tik čia pajunta gaivinantį vėją ir vandenį, tik čia pasisotina vaikystę primenančiu maistu. Iš čia pasisėmęs stiprybės grįžta prie kasdienių darbų, kuriuose pagarbi vieta – Mažajai Lietuvai.

www.litera.lt

Akordeonistas Martynas Levickis pažįstamas ne tik Amerikos lietuvims, bet ir amerikiečiams muzikos mėgėjams. Šiais metais Martynas baigė Londono Karališkąją muzikos akademiją, profesoriaus Owen Murray klasę. Šalia kitų apdovanojimų jis – 2010 m. ATG „Gala-Rini" klasikinio akordeono konkurso Santa Clara, CA antrosios vietos laimėtojas. Tais pačiais metais akordeonistų konkurse „Coupe Mondiale 2010" (Varaždin, Kroatija) Martynas užėmė pirmą vietą ir iškovojo pasaulio čempiono vardą klavišinio akordeono kategorijoje. 2010 m. TV3 projekto „Lietuvos talentai" nugalėtojas.

Rugpjūčio 24-osios vakarą Šv. Kotrynos bažnyčioje, Vilniuje vyko koncertas „Kontroversiškas akordeonas", kuriame kartu su Martynu grojo ansamblis „Duo Versus" (Didžioji Britanija), smuiku griežė Abe McWilliams.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Spaudos apžvalga

„Lithuanian Heritage"

Pasirodė žurnalo „Lithuanian Heritage" liepos/rugpjūčio mėn. numeris. Jame, kaip ir kitoje lietuviškoje išeivijos spaudoje, prisimenama XIV Lietuvių tautinių šokių šventė Boston, MA, o numerio viršelį puošia spalvinga Bob Noeth nuotrauka iš šio renginio. Šokių šventei skirta ir leidinio „Fotogalerija".

Be šių prisiminimų žurnale daug įdomių straipsnių.

Henry L. Gaidis Napoleono žygio į Rusiją 200 metinių proga apžvelgia, kaip šis žygis atsiliepė lietuviams ir Lietuvai.

Tęsiamas Donato Janutos pasakojimas (3 dalis) apie lietuvių imigraciją į JAV.

Virginia Samuolienė prisimena kun. Juozą Montvilą, plaukusį garsiuoju „Titaniku", kuris prieš nelaimę maldomis ramino 1,500 laivo keleivių.

Al (Alvydas) Karaša pasakoja apie paskutines Lietuvos himno autoriaus Vinco Kudirkos gyvenimo dienas.

Leidinyje spausdinamas Justino Šulioko pokalbis su savo kadenciją Lietuvoje baigiančia JAV ambasadore mūsų šalyje Anne E. Derse.

Skaitytojus sudomins ir Jennifer Virškus pokalbis su knygos „Between Shades of Gray" autore Rūta Šepetys. Skaitytojai ras ir kitų įdomių straipsnių bei naujienų.

Na, o mėgstantiems šeimininkauti šį kartą siūloma per vasaros karščius pasigaminti šaltų sriubų. Ir tai nebūtinai turi būti lietuviški šaltibarščiai. Alinant karščiams mus visus atgaivins ir vyšnių, ir obuolių, ir įvairiausių vaisių šaltos sriubos. O jas pasigaminti tikrai nėra sunku.

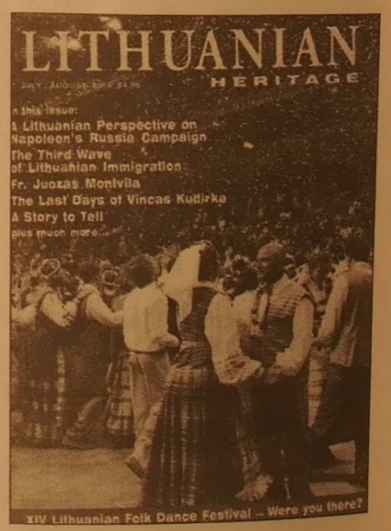

Žurnalą galite nusipirkti „Draugo" knygynėlyje. Kaina – 4.95 dol.

Paruošė L. A.

Ruošia **Nijolė Nausėdienė** • El. paštas: **nausediene@hotmail.com**

ALIEJUS – „SKYSTASIS AUKSAS"

Apie aliejaus naudą esame girdėję visi. Aliejai ir aliejiniai produktai, galintys praturtinti mūsų valgiaraštį, ypač svarbūs yra dabar, kai tradiciškai, nors ir ne taip griežtai, prisimindami protėvių mitybos tradicijas, stengiamės laikytis kai kurių maisto apribojimų.

„Skystojo aukso" tradicijos Lietuvoje

Aliejus – neišsemiamas įvairių vitaminų, mineralų, nesočiųjų riebalų rūgščių ir daugybės kitų organizmui naudingų medžiagų šaltinis. Ne veltui senovėje jis buvo vadinamas skystuoju auksu ir naudojamas ne tik kulinarijoje, bet ir medicinoje.

Šįkart nekalbėsime apie tuos, kurie šiandien yra bene populiariausi mūsų virtuvėje: saulėgrąžų, rapsų (lot. *Brassica napus oleifera,* angl. Rape, Oilseed Rape, Rapaseed) ir alyvuogių. Greta jų yra daugybė kitų aliejų, savo savybėmis dažnai lenkiančių mums įprastą aliejų. Tiesa, kai kurie tik mūsų laikais nuėjo užmarštin – mūsų seneliai juos plačiai vartojo savo virtuvėje. Turime aliejų rūšių, kurių gaminimo ir vartojimo tradicijos Lietuvoje siekia ištisus amžius.

Pradėkime nuo linų. Linų sėmenų aliejus pagal savo maistines savybes gali būti laikomas vienu iš vertingiausių aliejų. Riebalų sveikatinančios savybės yra tuo didesnės, kuo daugiau juose polinesočiųjų riebalų rūgščių (pvz., linolo rūgšties). Linų sėmenų aliejuje linolo rūgšties yra apie 80 proc. – daugiau nei bet kuriame kitame aliejuje. Be to, sėmenų aliejus spaudžiamas šalto presavimo būdu, o tokie aliejai pasižymi ryškiomis skoninėmis savybėmis, itin didele biologine verte, nes juose išlieka biologiškai aktyvios medžiagos. Tačiau šalto spaudimo aliejai neatsparūs laikyti. Jie greit apkarsta ir oksiduojasi. Todėl pirkti jo reikia dažniau ir po nedaug. Lietuvoje sėmenų aliejus XIX a. antroje pusėje pradėtas spausti aliejinėse, buvo naudojamas kepimui, juo skanintos mišrainės, sriubos ir kt.

Dar vienas aliejus, be kurio neįsivaizduojama senoji lietuviška virtuvė – tai kanapių (angl. hemp seeds) aliejus. Teigiama, kad mums, šiauriečiams, tai labai naudingas produktas, todėl gaila, kad esame visai jį užmiršę. Kanapių aliejuje gausu antioksidantų, proteinų, karoteno, mineralinių medžiagų, vertingų baltymų, vitaminų, visų įmanomų vertingų amino rūgščių ir t. t. Žalią spalvą šiam aliejui suteikia chlorofilo gausa. Kanapių aliejus yra labai malonaus skonio. Jį termiškai neapdorotą puikiai pasisavina organizmas, todėl geriausia jį naudoti salotoms, makaronams, padažams, sriuboms gardinti, jau pabaigus juos gaminti.

Dažnai vartotas ir aguonų aliejus, savo sudėtimi artimas saulėgrąžų aliejui, pasižymintis švelniu riešutų kvapu.

Žvilgsnis į margą aliejų pasaulį

Šiais laikais be didelio vargo savo stalą galime praturtinti ir egzotiškesniais, tačiau ne mažiau vertingais augaliniais aliejais. Kiekvienas jų mūsų maistui gali suteikti naujo, neįprasto skonio atspalvių. Aliejaus rūšių tiek daug, kad apsiriboti teks nekasdieninėmis, tačiau dažnam iš mūsų prieinamomis jo rūšimis. Be to, ir skonis turėtų būti priimtinas lietuvio gomuriui.

Vienas iš tokių aliejų, kurio skonis tikrai nepasirodys pernelyg gurmaniškas ir neįprastas, – tai garstyčių aliejus. Garstyčių aliejų ypač vertina prancūzai. Jie naudoja jį gryną ir derina su kitomis aliejaus rūšimis, ruošdami salotas, sriubas, kepinius. Azijos šalyse garstyčių aliejus nuo seno naudojamas daržovių troškiniams, žuvies patiekalams gardinti. Kadangi garstyčių aliejus spaudžiamas įvairiuose pasaulio regionuose, tai jo skonis gali būti labai skirtingas. Dažnai jis labai kvapnus, bet ganėtinai aštrus, garstyčioms būdingo skonio. Kaitinant šis skonis sušvelnėja. Garstyčių aliejus labiausiai tinka maistui paskaninti, bet jame galima ir kepti. Jis puikiai dera su žaliomis daržovėmis, taip pat suteikia subtilesnį skonį kruopų garnyrams. Na, o kepiniai iš tešlos su garstyčių aliejumi tampa puresni, įgyja malonų kvapą ir auksinį atspalvį, ilgai nesudžiūsta. Blynai, sklindžiai, bulvės, žuvis, kepami garstyčių aliejuje, būna ypač malonaus ir nepakartojamo skonio. Kadangi garstyčių aliejus pasižymi stipriomis antibakterinėmis savybėmis, jis labai tinka ir konservavimui.

Ne naujiena mums ir sezamų sėklų aliejus, kuris yra labai populiarus Vidurio rytuose ir Indijoje. Tai gana tamsus, intensyvaus skonio ir stipraus kvapo aliejus, todėl dažniausiai maišomas su kitais aliejais arba naudojamas mažais kiekiais. Tinka salotoms, keptam maistui paskaninti.

Labai maloniu skoniu ir subtiliu migdolų kvapu pasižymi abrikosų kauliukų (branduolių) aliejus. Jame daug mononesočiųjų riebalų rūgščių, mineralų, vitaminų. Dažniausiai jo dedama į įvairius desertus bei salotas. Tinka gruzdinti ir kepti aukštoje temperatūroje.

Idealiu produktu vegetarams laikomas žemės riešutų aliejus. Savo maistine verte šis produktas nenusileidžia mėsai, tačiau jame nėra cholesterolio. Žemės riešutų aliejus plačiausiai paplitęs Azijos šalių virtuvėse, ypač naudojamas kepimui ir gruzdinimui, nes nesugeria kitų produktų kvapų bei užverda aukštesnėje temperatūroje nei įprastas aliejus.

Mėgstantys eksperimentuoti ar savo maistą gardinti netradiciniais produktais gali apsilankyti specialiose aliejaus parduotuvėse ir atkreipti dėmesį į stipraus, išskirtinio skonio graikinių riešutų, ypač lengvo skonio avokadų, stipraus kvapo moliūgų ir kitus aliejus.

Riebalų skirstymas

Pagal tai, kokios vyrauja riebiosios rūgštys – sočiosios ar nesočiosios, – riebalus galima skirti į 2 grupes. Jeigu vyrauja sočiosios – tai gyvulinės kilmės riebalai. Organizmui pavojingi hidronizuoti bei susintetinti riebalai (įvairūs margarinai, kulinariniai taukai), galintys išsilaikyti šaldytuvuose beveik 10 metų! Šie riebalai neapkarsta, nes nereaguoja su deguonimi. Civilizuotuose kraštuose suvartojama labai daug kietųjų riebalų (juose vyrauja sočiosios riebiosios rūgštys). Rytuose, kaip žinoma, kietųjų riebalų vartojama mažai, ten ypač daug suvartojama įvairių aliejų (juose daugiau nesočiųjų riebiųjų rūgščių).

Pasak mitybos specialistų, sveikatai labai kenkia rafinuoti aliejai, nes rafinavimui dažnai vartojamos cheminės (ir toli gražu ne pačios „nekalčiausios") medžiagos. Aliejų iš plastmasių butelių būtina iš karto perpilti į stiklinius indus, nes plastmasė, reaguodama su oru, oksiduojasi, ir dėl to į aliejų gali patekti kenksmingų medžiagų.

Tai, kas naudinga, gali būti ir skanu

Žmogaus organizmui riebalai yra būtini. Net pasninkaujant negalima kankintis be jų. Yra daugybė produktų, kurių sudėtyje gausu augalinių riebalų. Pats laikas išnaudoti šių produktų privalumus. Visų pirma tai įvairūs riešutai ir saulėgrąžos, kurie yra įprasti mūsų virtuvėje.

Tačiau galima pasilepinti ir iš tolimesnių kraštų atkeliavusiais, tačiau naudos ir malonumo teikiančiais produktais: alyvuogėmis, avokadais, kokosais. Gaminkite ir valgykite kuo daugiau žalių salotų su alyvuogėmis, avokadais, saulėgrąžomis, riešutais.

Kokosuose aliejaus yra dar daugiau negu alyvuogėse ar saulėgrąžose (net ki 35 proc.), tačiau su jais teks pavargti: kokoso riešute reikia išgręžti skylutę, nupilti vertingą kokosų pieną, atskirti kokoso minkštimą nuo tvirtos žievės... Kokoso minkštimą reikėtų suvynioti į popierių ir laikyti šaldytuve. Jį galima naudoti gaminant daugelį pasninkui tinkančių patiekalų. Kokoso galima įtarkuoti troškinant daržoves, verdant ryžius ar kitas kruopas. Virtuvėje pasklis nuostabus kvapas, o patiekalas iškart taps labai sotus ir naudingas. Tačiau nebandykite to pakartoti su pirktinėmis jau paruoštomis kokoso drožlėmis.

Pasaulyje yra daugybė įvairių rūšių augalinių aliejų. Kai kurių iš jų, pavyzdžiui, šafrano aliejaus, mes nevartojame (šafranas – žolinis augalas, augantis Indijoje ir kituose karšto klimato kraštuose; jo šiek tiek auginama Vidurinėje Azijoje, Užkaukazėje ir Ukrainoje). Dietologai teigia, jog šis aliejus yra labai vertingas, nes jame yra 94 proc. sočiųjų riebiųjų rūgščių. Nevartojame ir kitų Vidurinėje Azijoje gana plačiai paplitusių, bet neretai labai brangių aliejų, tačiau turime saulėgrąžų, alyvuogių, kukurūzų aliejaus, kurių savybės nė kiek ne prastesnės ir už daugelio egzotinių aliejų savybes.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė **Loreta Timukienė** • El. paštas: **loretatim@gmail.com**

JAV pareigūnas lankėsi bibliotekoje

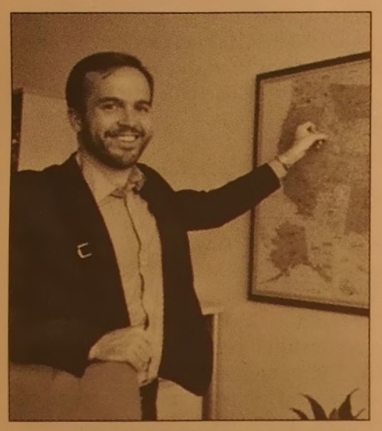

JAV ambasados Lietuvoje nuotr.

Vilnius (JAV ambasados Lietuvoje info) – Rugpjūčio 24. Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje lankėsi svečias iš Washington Ryan Jones, JAV valstybės departamento informacinis pareigūnas Europai. Apsilankymo tikslas – susipažinti su bibliotekos Amerikos skaitykla, leidinių kolekcija, joje vykdoma veikla. Svečias domėjosi pavykusiais projektais, jų dalyviais bei partneriais. Taip pat buvo aptartos neišnaudotos galimybės. Viešnagės pabaigoje pareigūnas apžiūrėjo bibli-teką, susipažino su jau atnaujintomis, remontuojamomis patalpomis. Svečias pasidžiaugė atnaujinta bibliotekos dalimi.

Atnaujinta tarptautinė komisija nacių ir sovietų nusikaltimams vertinti

Vilnius (BNS) – Lietuvos ir užsienio istorikus, įtrauktus į atnaujintą Tarptautinę komisiją nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti, tikimasi prie bendro stalo sukviesti šį rudenį, sako komisijos pirmininkas parlamentaras Emanuelis Zingeris.

Į komisiją įtrauktos dvi dešimtys istorikų iš Lietuvos, Izraelio, Amerikos, Vokietijos, Prancūzijos, Rusijos ir Vengrijos. Jie dirbs dviejose pakomisėse – vertinti nacių ir sovietų nusikaltimus. Jo nuomone, nors per du nepriklausomybės dešimtmečius tiriant nacių ir sovietų nusikaltimus padaryta daug pažangos, dar trūksta medžiagos apie nacių ir vietos kolaborantų nusikaltimus provincijoje, padėtį nacių okupuotoje Lietuvoje 1942–1944 m., taip pat sovietų nusikaltimus nuo 1956 iki 1990 m.

Į Nacių okupacinio režimo nusikaltimų ir holokausto įvertinimo pakomisę paskirti du Holokausto aukų ir didvyrių atminties organizacijos Yad Vashem Izraelyje atstovai, vienas Amerikos žydų komiteto narys, keli Lietuvos istorikai. Tarp jų – Amerikos žydų komiteto atstovas Andrew Baker, Yad Vashem atstovai Dina Porat ir Arkadij Zeltser, Millersville University dėstytojas Saulius Sužiedėlis, Vilniaus universiteto dėstytojas Kęstutis Girnius. Sovietinio okupacinio režimo nusikaltimus vertins tarptautinės visuomeninės organizacijos „Memorial" Rusijoje, Amerikos žydų komiteto, Yale, Stanford, Sorbonos, Vilniaus universitetų atstovai.

KGB atsargai priklausę R. Kalvaitis ir S. Okunevičius pašalinti iš TS-LKD partijos

Vilnius (ELTA) – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų Priežiūros komitetas nusprendė iš partijos pašalinti KGB atsargai priklausiusius Romą Kalvaitį ir Stasį Okunevičių.

Pasak TS-LKD Priežiūros komiteto pirmininko Arvydo Anušausko, nors S. Okunevičius turi nemažų nuopelnų, tai nesušvelnina fakto, kad partiją apie priklausymą KGB atsargai pranešė tik praėjus 12 metų po įstojimo, kai 2005 m. buvo paviešintas neoficialus KGB atsargos sąrašas. Tuo tarpu R. Kalvaitis niekada nepripažino priklausęs KGB atsargai ir apie tai nepranešė partijai. Abu minėti asmenys tvirtino neprieštarausią net griežčiausiam Priežiūros komiteto sprendimui.

2010 m. papildytas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos įstatymas, suteikiantis teisę viešinti KGB dokumentus, aptarnauti Liustracijos komisijos darbą, saugoti prisipažinusių KGB agentų dokumentus. 2011 m. pradėti skelbti KGB dokumentai. Per metus šiuos dokumentus internete peržiūrėjo 125,000 žmonių iš 100 valstybių. Paviešinta 1,500 originalių KGB dokumentų. Paskelbtas KGB atsargos karininkų sąrašas ir 227 jų bylos. Padarytas galas „kabinetinei liustracijai".

VSD perdavė ir Lietuvos ypatingajam archyvui šimtus KGB dokumentų. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras baigia tikrinti KGB agentų sąrašą ir netrukus pradės jį viešinti. Sąraše yra apie 1,700 KGB agentų.

Įspėjama nesusivilioti netikromis santuokomis

Dublinas (ELTA) – Lietuvos ambasada Dubline įspėja Lietuvos piliečius nesusivilioti pasiūlymais pasipelnymo tikslais sudaryti netikras santuokas su Airijoje gyvenančiais ne Europos Sąjungos (ES) šalių piliečiais ir atkreipia dėmesį į skaudžias tokių santuokų sudarymo pasekmes.

Atstovybės duomenimis, pastaruoju metu merginoms iš Lietuvos ir kitų ES valstybių pagausėjo pasiūlymų už „greitą ir dosnų atlygį" sudaryti santuoką su Airijoje gyvenančiais ne ES šalių piliečiais. Jie tokių santuokų siekia tam, kad gautų leidimus nuolat gyventi ES valstybėse narėse ir kitais savanaudiškais tikslais. Pasiūlymai sudaryti netikrą santuoką skelbiami regioninėje spaudoje, internete ir socialiniuose tinkluose.

Karinė grupuotė rengė pasikėsinimą į JAV prezidentą B. Obama

New York (BNS) – Įtariama, kad keturi JAV kariškiai sukūrė karinę grupuotę, kurios tikslas – nužudyti prezidentą Barack Obama ir nuversti vyriausybę. Visi keturi įtariamieji yra sulaikyti.

Pasak prokurorės Isabel Pauley, „karinė esamų ir buvusių JAV kariuomenės narių grupuotė išleido mažiausiai 87,000 JAV dol. ginklams ir medžiagoms, sprogmenims gaminti". Grupuotė, pasivadinusi F. E.A.R (Forever Enduring Always Ready), rengėsi išpuoliams prieš vyriausybę, įskaitant užtvankos Washington valstijoje sprogdinimą ir obuolių derliaus apnuodijimą.

Be kita ko, asmenys įtariami nužudę grupuotės narį ir jo merginą, kad išsaugotų savo planus paslaptyje, nes jis buvo nusprendęs palikti organizaciją. Prokurorai teigia, kad iki šiol sulaikyti tik keturi asmenys, tačiau tikėtina, jog yra daugiau grupuotės narių.

Dėl J. Tymošenko bylos ES kritikuoja Ukrainos teismų sistemą

Briuselis (BNS) – Europos Sąjunga (ES) paragino Ukrainą pertvarkyti savo teismų sistemą, kai Ukrainos apeliacinis teismas atmetė opozicijos vadovės Julija Tymošenko skundą dėl įkalinimo už įgaliojimų viršijimą. „Mes pabrėžiame, kad Ukrainos valdžia turėtų imtis konkrečių veiksmų ir išspręsti teisinės sistemos problemas", – sakė ES užsienio politikos įgaliotinės Catherine Ashton atstovas.

„Taip pat reikia atitaisyti iškreipto teisingumo pasekmes, įskaitant J. Tymošenko ir Jurijs Lucenka bei kitas bylas ir užtikrinti, kad tokios klaidos nepasikartos", – sakė atstovas.

Buvęs Ukrainos vidaus reikalų ministras J. Lucenka rugpjūčio 17 dieną buvo nuteistas kalėti dvejus metus.

A. Merkel giria Italijos pertvarkas

Berlynas (BNS) – Vokietijos kanclerė Angela Merkel gyrė Italijos pertvarkų pastangas euro krizės metu. Ji teigė esanti įsitikinusi, kad jos „duos vaisių ir apskritai pagerins Europos konkurencingumą".

A. Merkel Berlyne susitiko su Italijos ministru pirmininku Mario Monti, kuris prie vyriausybės vairo stojo praėjusių metų lapkritį. Pasak kanclerės, susitikime nebuvo kalbama apie galimą Italijos prašymą suteikti šaliai paramą. Anot A. Merkel, ji neabejoja, kad Italijos vyriausybė visus su Italija susijusius sprendimus „priims pati". M. Monti prieš tai viename interviu dar kartą atmetė galimybę, kad jo šaliai gali tekti prašyti užsienio finansinės paramos.

Italijos premjeras susitikime su A. Merkel patvirtino, kad tęs pertvarkų kursą. „Žinoma, kad negalima nutraukti pertvarkų, kai horizonte matyti rezultatai", – kalbėjo jis, pabrėždamas savo šalies pasiekimus kovojant su euro krize. Rinkos, anot jo, jau pripažįsta šiuos laimėjimus.

Prancūzijos policija nugriovė dar vieną romų gyvenvietę

Paryžius (ELTA) – Prancūzijos policija nugriovė dar vieną romų stovyklą, kurioje glaudėsi šimtai gyventojų. Žinybų ir romų atstovų duomenimis, stovyklą Paryžiaus regione turėjo palikti iki 500 žmonių. Tai padaryta teisingumo žinybų nurodymu, be kita ko, dėl sanitarinių priežasčių.

Romų iškeldinimas praėjo be susidūrimų. Po to jų trobesiai buvo nugriauti buldozeriais. Vienas stovyklos gyventojas skundėsi, kad romams nebuvo pasiūlyta kita pastogė. Tuo tarpu prefektūra teigia, kad romai siūlytos pastogės nepriėmė, taip pat nevykdė reikalavimo savo noru išsikelti iš stovyklos.

Prancūzijoje pastaruoju metu audringai diskutuojama apie politiką romų, kurie dažniausiai yra kilę iš Rumunijos ir Bulgarijos, atžvilgiu.

Amsterdame nusileidęs lėktuvas nebuvo užgrobtas

Amsterdamas (ELTA) – Pranešama, kad Nyderlandų gynybos ministerija į pagrindinį Amsterdamo oro uostą nusiuntė du naikintuvus, nes buvo įtariama, kad ten iš Malagos (Ispanija) atskrenda,užgrobtas lėktuvas. Tačiau vėliau oro linijų bendrovės „Vueling", kuriai priklauso lėktuvas, atstovas paneigė pranešimus apie užgrobimą.

Nyderlandų sukarintos policijos pareigūnai sakė, kad lėktuvas nusileido ir jį apsupo saugumo pajėgos. Pareigūnai bandė susisiekti su lėktuvo keleiviais.

Ispanijos bendrovės „Vueling", kuriai priklauso lėktuvas, atstovas sakė, kad pranešimai apie lėktuvo užgrobimą buvo klaidingi. Pasak jo, nesusipratimas įvyko dėl prasto ryšio tarp lėktuvo piloto ir oro uoste dirbančių skrydžių kontrolierių.

EPA nuotr.

LIETUVA

Lenkijos ūkio ministerijos duomenimis, 2012 m. pirmame pusmetyje Lenkijos eksportas į Lietuvą viršijo 1 mlrd. eurų, o palyginus su 2011 m. pirmuoju pusmečiu, eksporto augimas sudarė 14,5 proc. Lenkijos ambasados skaičiavimais, vienas Lietuvos gyventojas pirmoje 2012 m. pusėje įsigijo prekių ir paslaugų iš Lenkijos vidutiniškai už 1,095 litus. Pagal šį rodiklį Lietuva yra trečia tarp Lenkijos prekybos partnerių Europos Sąjungos – po Liuksemburgo ir Čekijos.

***

Londono olimpinėse žaidynėse medalius iškovoję šiuolaikinės penkiakovės, imtynių ir bokso atstovai apdovanoti dešimttūkstantinėmis premijomis. Vilniuje veikiantis viešbutis „AirInn Vilnius" solidžias premijas įsteigė norėdamas padėti sportininkams ir toliau siekti aukščiausių rezultatų bei paskatinti lietuvių verslininkus aktyviau remti savo šalies sportą. Olimpinį auksą iškovojusiai penkiakovininkei Laurai Asadauskaitei įteiktas 30,000 litų, o bronzos medalius iškovojusiems imtynininkui Aleksandrui Kazakevičiui ir boksininkui Evaldui Petrauskui – 10,000 litų čekiai.

***

Argentiniečių kreditoriai ketina įvykdyti Argentinos teismo sprendimą, kuriuo buvo pripažinta, kad prieš 15 metų jų šalyje veikusi valstybinė Lietuvos įmonė paliko milžiniškas skolas. 1982 m. valstybinė Lietuvos žvejybos įmonė „Jūra", pavaldi Žemės ūkio ministerijai, Argentinoje įsteigė savo padalinį „Flota Estatal Lituania Jura SRL", kurios pagrindinė būstinė buvo Lietuvoje. 1997 m. pastaroji firma bankrutavo. Ji buvo įsteigusi bendrą įmonę su argentiniečių bendrove „Pescar SA", kuri 1997 m. taip pat bankrutavo. Lietuviai pabėgo iš šalies su visais laivais ir prekėmis, Argentinoje palikdami didžiules skolas. Netrukus iš Argentinos jie atšaukė visus darbuotojus ir pamėgino nutraukti verslo operacijas bei nusišalinti nuo susidariusių skolų.

***

74 proc. šalies gyventojų mano, kad verslas Lietuvoje yra nesąžiningas – tai yra 10 proc. mažiau nei 2011 m. Teigiančių, kad verslas yra sąžiningas, lyginant su praėjusiais metais, padaugėjo 4 proc., ir sudarė 16 proc. visų apklaustųjų. Ryšių su visuomene agentūros „Nova media" užsakymu RAIT atliktos viešosios nuomonės tyrimo duomenimis, per metus Lietuvoje padaugėjo gyventojų, neturinčių nuomonės apie verslo sąžiningumą: praėjusiais metais nuomonės neturėjo kas dvidešimt penktas gyventojas, šiemet – kas dešimtas.

***

13 proc. šalies gyventojų turi ketinimų patys išvykti į užsienį dirbti ar ieškoti darbo per artimiausius 12 mėnesių. Nauja yra tai, kad šiemet, palyginus su ankstesniais metais, darbo svetur ketina ieškoti žmonės su didelėmis pajamomis, aukštuoju išsilavinimu, einantys aukštesnes pareigas. Dauguma (84 proc.) lietuvių teigė neketiną išvykti. Beveik dešimtadalis (9 proc.) apklaustųjų teigė, kad jų šeimos nariai per artimiausius 12 mėnesių ketina vykti dirbti arba ieškoti darbo į kitas šalis. Tyrimų bendrovės RAIT gyventojų apklausos duomenimis, daugiausiai ketinama išvykti į Angliją ir Norvegiją. Vokietijoje ieškoti darbo ketina 11 proc., Airijoje – 9 proc. Lietuvos gyventojų. Likusieji pasirinktų įvairias kitas šalis.

***

Nemaloni staigmena iš Rusijos pusės privertė Lietuvą prisiminti gamtines dujas: Elektrėnų elektrinėje visu pajėgumu nuo šiol dirba visi trys veikiantys blokai. Lietuviškos elektros energijos gamyba šoktelėjo iki rekordinių aukštumų šiais metais. Vakar visu pajėgumu veikė trys elektros gamybos blokai, nors čia viena kilovatvalandė kainuoja apie 40 centų.

***

Užsienio keleiviai, jeigu Vyriausybė pritars, nuo kitų metų galės susigrąžinti pridėtinės vertės mokestį už Lietuvoje įsigytus ir iš Europos Sąjungos teritorijos išvežamus maisto produktus. Siūloma ir kitų su mokesčio grąžinimu susijusių naujovių. Pakeisti Vyriausybės 2002 m. biržėlį patvirtintas pridėtinės vertės mokesčio (PVM) grąžinimo užsieniečiams taisykles pasiūlė Finansų ministerija. Pagal jas, susigrąžinti PVM galės tik asmenys, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta – ne ES šalis.

***

Skrendant pigių oro linijų lėktuvais, užkandžiai ir gėrimai skrydžio metu gali atsieiti daugiau negu pats lėktuvo bilietas vienam asmeniui. Štai „Ryanair" keleiviai už maistą lėktuve gali pakloti daugiau negu už patį skrydį, parodė vienas tyrimas. Šį tyrimą atliko kainų palyginimo svetainė TravelSupermarket.com. Jis parodė, jog kai kurie produktai skrydžio metu gali kainuoti iki dešimties kartų brangiau negu prekybos centruose.

Ruošiant puslapį naudotasi informacija iš BNS, ELTA, Delfi.lt.

PASAULIS

Didėjant pajamų skirtumui tarp turtingųjų ir vargšų, dauguma amerikiečių teigia, kad augantis atotrūkis kenkia šaliai ir mano, jog turtingieji turėtų mokėti didesnius mokesčius. Tyrimų centro „Pew" atliktos apklausos duomenimis, beveik 58 proc. apklaustųjų mano, kad turtingieji nemoka pakankamai mokesčių, 26 proc. teigia, kad jie moka reikalingą dalį, 8 proc. tikina, kad jie moka per daug mokesčių. Tokie rezultatai yra iššūkis JAV respublikonų kandidatui į prezidentus Mitt Romney, kurio partijos politiką dauguma vertina kaip palankesnę turtingiesiems, o ne viduriniajai klasei ar neturtingiesiems. Tačiau ir jis, ir prezidentas Barack Obama siekia pritraukti sunkiai finansiškai besiverčiančius rinkėjus, kurie save priskiria viduriniajai klasei.

***

Įtakingame leidinyje „The Economist" rašoma, kad labiau tikėtina, jog euro zoną paliks ne Graikija, o Suomija, nes šiai mažiausiai naudingas ES siūlymas euro zonos skolų krizę spręsti sujungiant euro zonos vyriausybių skolas. Leidinio straipsnyje teigiama, kad Tarptautinis valiutos fondas (TVF) apskaičiavo, jog sujungta euro zonos valstybių skola sudarytų net 91 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), palyginti su vos 53 proc. BVP dabar siekiančiu Suomijos skolos ir BVP santykiu, kuris yra vienas iš mažiausių regione.

***

Britų leidinys „The Economist", sudarė sąrašą bendrovių, turėjusių daugiausia įtakos savo šalių ekonomikai per pastaruosius metus. Pirmoje vietoje atsidūrė „Arcelor Mittal", antra vieta atiteko „Essar Energy". Tarp bendrovių iš ekonomikų su didžiausiu BVP pirmauja „Royal Dutch Shell", nusileidusi tik dviem aukščiau nurodytoms bendrovėms. Toliau sąraše eina Honkongo „China Mobile" ir Šveicarijos „Glencore". Į dešimtuką pateko ir Norvegijos „Statoil", Tailando PTT, Taivano „Hon Hai", Vengrijos MOL ir Suomijos „Nokia".

***

Po rugpjūčio 25 d. įvykusio sprogimo Venesuelos naftos perdirbimo įmonėje vis dar liepsnoja gaisras. Dega dvi kuro talpos, tačiau įmonės pareigūnai teigė, kad padėtis valdoma. Naftos terminale sprogus dujoms užsidegė dvi talpos su nafta. Per sprogimą žuvo 41 žmogus, daugybė sužeista. Sprogimas buvo toks galingas, kad apgadino ne tik įmonės statinius, bet ir šalia esančius pastatus. Sprogimą sukėlė dujų nuotėkis. Ugniagesiai teigia dėl pakilusio vėjo ir pasikeitusios jo krypties sulėtinę operacijas.

***

„Apple" paprašė teismo uždrausti Jungtinėse Valstijose pardavinėti aštuonių „Samsung" modelių mobiliuosius telefonus. Tarp šių telefonų yra „Galaxy S 4G", „Galaxy S2 AT&T", „Galaxy S2 Skyrocket", „Galaxy S2 T-Mobile", „Galaxy S2 Epic 4G", „Galaxy S Showcase", „Droid Charge" ir „Galaxy Prevail" modeliai. Tokio žingsnio „Apple" imasi po to, kai JAV San Jose teismas (California valstija), nagrinėjęs jos patentų ginčą su „Samsung", nustatė, kad Pietų Korėjos bendrovė kopijavo technologijas, naudotas kuriant „iPhone" ir „iPad", bei nurodė „Samsung" sumokėti bendrovei „Apple" 1,05 mlrd. JAV dol. žalos atlyginimą. „Samsung" teismo sprendimą ketina apskųsti.

***

JAV automobilių nuomos bendrovė „Hertz Global Holdings Inc." įsigijo savo varžovę – „Dollar Thrifty Automotive Group Inc.". Sandoris įvertintas apie 2,6 mlrd. JAV dol. „Dollart Thrifty" dalis JAV automobilių nuomos rinkoje sudaro 5 proc. Tuo tarpu „Hertz", „Enterprise Rent-A-Car" ir „Avis Budget Group Inc." drauge kontroliuoja apie 75 proc. rinkos. „Hertz" JAV automobilių nuomos rinkoje užima antrą vietą.

***

Būsto kainos 20-yje JAV miestų birželį buvo didesnės nei prieš metus ir šis ūgtelėjimas buvo pirmas nuo 2010 m. rugsėjo. Visos šalies mastu kainos per paskutinį ketvirtį JAV kilo sparčiausiai per 6 metus – 1,2 proc., kai ketvirtį prieš tai mažėjo 1,4 proc. Prie rekordiškai žemų priartėjusios hipotekos išlaidos pastaruoju metu rinkoje sumažino neparduotų namų skaičių.

***

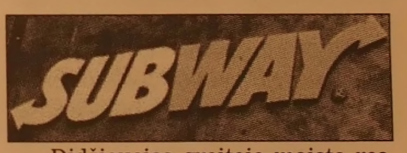

Didžiausias greitojo maisto restoranų tinklas „Subway" ketina artimiausiu metu Estijoje atidaryti du restoranus. Iš viso per 2012–2019 m. „Subway" ketina Estijoje atidaryti 20–25 greitojo maisto restoranus. Bendrovė „Subway", laikoma viena pagrindinių „McDonald's" varžovių, buvo įsteigta 1965 m. Praėjusių metų kovą „Subway" aplenkė „McDonald's" pagal restoranų skaičių – jų tinklui priklausančių restoranų skaičius viršijo 33,000.

***

„Nord Stream" planuoja tirti Estijos ekonominę zoną Baltijos jūroje. Bendrovė „Nord Stream AG" (dujotiekio „Šiaurės srautas" tiesimo Baltijos jūros dugnu iš Rusijos į Vokietiją operatorė) pateiktame į Estijos URM naujame prašyme prašo leisti ištirti Estijos ekonominėje zonoje Baltijos jūroje koridorių iki 2014 m. gruodžio 31 d. Bendrovė nori gauti leidimą ištirti 4 km pločio koridorių. Tyrimų tikslas – įvertinti galimybes nutiesti pagal „Nord Stream" projektą trečią ir galbūt ketvirtą dujotiekio atšaką.

Buvusi PLB valdybos pirmininkė viliasi, jog Lietuva supras išeivių vertę

Šią vasarą Lietuvos Respublikos Seimo rūmuose posėdžiavusio XIV Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo pabaigoje vyko naujos valdybos ir valdybos pirmininko rinkimai. Nauja PLB valdybos pirmininke trejiems metams išrinkta Danguolė Marija Navickienė, pakeitusi pasaulio lietuvius apjungiančiai organizacijai dvi kadencijas vadovavusią **Reginą Narušienę**.

Paklausta, kaip ji keliais sakiniais galėtų apibūdinti netrumpą – šešerių metų – vadovavimą PLB, Narušienė išskyrė keturis svarbiausius šios veiklos bruožus. Pasak JAV lietuvės, visų pirma vadovavimas PLB buvo įdomus, nes nuolat keitėsi darbo sąlygos. Antra, visada jautėsi įtampa – „nors kalbėjome ta pačia kalba, tačiau neretai mūsų vartojami žodžiai kitiems įgydavo kitą reikšmę", pastebėjo ji. Buvusi PLB valdybos pirmininkė sakė, jog jai einant šias pareigas tikrai nebuvo kada nuobodžiauti – jos pareikalavo daug dėmesio, pastangų ir darbo. Nepaisant to, buvimas PLB valdybos pirmininke teikė ir džiaugsmo. Narušienė pasidžiaugė jai tekusiomis progomis susipažinti ir dirbti su daugeliu puikių tautiečių, kurių darbais ir pasiaukojimu ji ypač žavisi.

– Šešeri vadovavimo metai organizacijai – nemažas laiko tarpas. Ką per tuos metus pavyko nuveikti?

– Pavyko sukurti paveikesnę PLB organizacinę struktūrą, t. y. veiksmingiau pasiskirstyta pareigomis, nustatytos veiklos gairės, pareigos ir atsakomybės. Sukūrėme prasmingus ryšius su Tautinių mažumų ir išeivijos departamentu (TMID) prie LR Vyriausybės.

Paruošėme kilnojamąją parodą „Lietuviais esame mes gimę", kuri aplankė daug Lietuvos miestų, mokyklų ir kitų įstaigų. Šios parodos tikslas buvo supažindinti Lietuvoje gyvenančius lietuvius su užsienio lietuvių politine kova dėl Lietuvos okupacijos nepripažinimo, su užsienio lietuvių indėliu į Lietuvos valstybingumą ir PLB veikla bei siekiais.

Du kartus buvo susitarta su LR Seimu dėl naujo pilietybės įstatymo. Pritariant LR Seimui, pavyko pakeisti LR Seimo ir PLB komisijos, kurioje dalyvauja atstovai ir jų pavaduotojai iš visų PLB kraštų ir žemynų, sudėtį.

LR Vyriausybės nutarimu buvo įkurta Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisija, kuriai vadovauja ministras pirmininkas, jai priklauso 8 ministrai ir 8 PLB valdybos nariai. Pavyko pasiekti, kad už užsienio lietuvių švietimą nuo 2013 m. būtų atsakinga LR Švietimo ir mokslo ministerija.

PLB ir Lietuvos archyvų departamentas pasirašė „Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos Archyvų tvarkymo planą".

Per visus šiuos metus vyko prasmingi ir sėkmingi PLB kraštų pirmininkų suvažiavimai. 2012 m. įvairiose Lietuvių Bendruomenėse vyko sėkmingi Maironio metų minėjimai, 2013 m. planuojama švęsti Dariaus ir Girėno metus. LR Kultūros ministerija visas užsienio Lietuvių Bendruomenėse vykdomas programas ir vykstančius renginius sutiko įtraukti į Lietuvos renginių sąrašą.

– Kas nepavyko, kodėl?

– Seimo priimtus pilietybės įstatymus grąžino persvarstyti abu LR prezidentai. LR Seimas neturėjo pakankamai politinės valios pasipriešinti prezidentų nuomonėms. 2010 m. panaikintas TMID'as, vietoj jo prie Užsienio reikalų ministerijos (URM) įkurtas Užsienio lietuvių reikalų departamentas. Šia administracine pertvarka, viena vertus, buvo pažeminti užsienio lietuviai. Antra vertus, Užsienio lietuvių reikalų departamentas nepateisino lūkesčių.

Kelerius metus kuriama „Globalios Lietuvos" programa, kuria siekiama sudaryti galimybes kiekvienam lietuviui palaikyti politinius bei pilietinius ryšius su Lietuvos valstybe, tačiau šioje programoje visiškai aplenkiamas pilietybės klausimas, kurio sprendimas iš principo ir nulems užsienio lietuvių santykį su Lietuvos valstybe. Savanoriškai veiklai reikalinga ir tinkamas pagrindas, ir tos veiklos supratimas. Siekiant suvienyti tautą, reikėtų labiau remti Lietuvių Bendruomenes, kurios veikia kaip tarpininkės tarp visuomeninių ir valstybinių darinių, ir nebandyti jų skaldyti, kuriant naujus tinklus bei ieškant naujų draugų.

Regina Narušienė. Eltos nuotr.

Per šiuos metus nepavyko išspręsti finansinių problemų. PLB fondas, ilgus metus rėmęs PLB veiklą, buvo uždarytas. Lietuvių Fondas, nuo PLB atstovybės Vilniuje įkūrimo finansavęs jos veiklą, dabar ją remia tik minimaliai. Didžiausios kraštų Bendruomenės finansiškai PLB remia menkai.

– Jums vadovaujant PLB valdybai, bene daugiausiai energijos ir laiko skirta Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymui bei dvigubos pilietybės klausimui. Tačiau per paskutiniuosius metus nemažai nuveikta ir tokiose srityse kaip archyvų klausimas, lituanistinis švietimas. Gal galėtumėte bent trumpai apžvelgti šias ir/ar mano čia nepaminėtas PLB veiklos sritis?

– Valdybos nariai kadencijos pradžioje pasiskirstė sritimis, už kurias buvo atsakingi darbo valdyboje metu. Buvo kuruojamos šios sritys: kultūra, švietimas, visuomeniniai reikalai, organizaciniai reikalai, PLB įvaizdžio kūrimas ir informaciniai reikalai, žurnalo „Pasaulio lietuvis" leidyba, sielovada, finansai, regioniniai reikalai. Mūsų kraštų Bendruomenės gyvena skirtingomis sąlygomis, jų skirtingi poreikiai, todėl, siekiant jiems padėti, reikia juos išgirsti ir suprasti. PLB veikla labai plati. Lietuvoje turime PLB atstovę Vidą Bandis, kuri atstovauja PLB daugelyje Lietuvos komisijų ir vykdomų veiklų.

– 2009 m. „Drauge" paskelbtame pokalbyje sakėte, jog didžiausia PLB problema yra finansai. O kaip yra šiandien, gal padėtis bent kiek pasikeitė?

– Finansiniai nepritekliai buvo ir turbūt liks nemaža problema. PLB Seimas nutarė pavesti PLB valdybai susitarti su kiekvienu kraštu, kokia suma jis prisidės prie PLB išlaikymo. Joks PLB Konstitucijoje numatytas finansavimo būdas iki šiol nebuvo veiksmingas.

– Kokios, Jūsų nuomone, yra stipriausios PLB, kaip organizacijos, pusės?

– Visuomeniškumas ir jos vadovų pasiaukojimas visų mūsų labui. Savarankiška, nuo nieko nepriklausoma institucija visuomeniniame gyvenime tampa stipria galia. PLB kaip tik tokia organizacija ir yra – turinti ir galinti būti svarbia jėga. Jėga, kurią sudarome visi mes – lietuviai.

– Kokios silpniausios?

– Prie dabartinių PLB silpnybių turbūt paminėčiau tai, jog nauji nariai neretai nesupranta Bendruomenės esmės, todėl pažeria nekonstruktyvios kritikos.

– Ką tik pasibaigusio XIV PLB Seimo dalyviai išsakė norą PLB matyti kaip visus užsienyje gyvenančius lietuvius vienijančią ir jiems atstovaujančią organizaciją. Kokia yra Jūsų PLB vizija artimiausiems 5–10 metų?

– Noriu tikėti, kad visi užsienio lietuviai supras visuomeniškos veiklos, bendradarbiavimo, vieningumo ir pasiaukojimo svarbą visų mūsų naudai. LR Vyriausybė, Seimas bei kitos valdžios institucijos ir toliau tęs tradiciją turėti bendras jų atstovų ir PLB komisijas.

Viliuosi, kad LR Vyriausybė naują instituciją, skirtą tvarkyti užsienio lietuvių reikalus, sukurs ne prie kokios nors ministerijos, bet prie Vyriausybės. Tokią instituciją, kuri bus verta atstovauti pusantro milijono užsienio lietuvių. Instituciją, kuri supras mūsų poreikius, veiklą ir ją rems, o ne teiks mums tai, ko, jų manymu, mums labiausiai reikia.

Viliuosi, kad Lietuvoje gyvenantys žmonės supras mūsų [užsienyje gyvenančių lietuvių] vertę.

Labai noriu tikėti, kad LR Seimas priims pilietybės įstatymo pataisas, kurios leis visiems lietuvių kilmės Lietuvos piliečiams ir jų palikuonims išlaikyti jų prigimtinę teisę į Lietuvos pilietybę, nepriklausomai nuo to, kur tas asmuo gyvena ir ar jis/ji turi kitos šalies pilietybę.

Norėčiau, kad LR Seimas įteisintų internetinį balsavimą užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams bei sukurtų daugiau balsavimo apygardų užsienio lietuviams.

Manau, jog daug kas priklausys nuo Lietuvos ateities ir nuo to, kokios jėgos bus Lietuvos valdžioje.

– Nauja PLB valdybos pirmininke ir vėl tapo atstovė iš JAV. Ar tai reiškia, jog Europos, Rytų kraštų bendruomenių atstovai dar nėra pajėgūs imtis vadovaujančio vaidmens?

– Valdybos pirmininkas nerenkamas PLB Seimo. PLB Seimas išrenka valdybą ir tik tuomet jos nariai išsirenka pirmininką. Tad šiuo atžvilgiu visi valdybos nariai yra lygiaverčiai. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad tik 2 (iš 9) dabartinės valdybos nariai yra iš JAV. Turbūt visi žino, jog veiksmingam pirmininko darbui reikia visiško atsidavimo: šis žmogus negali dirbti kito darbo, nes visą savo laiką turi atiduoti PLB reikalams. Šis žmogus taip pat turi galėti pats finansiškai remti šią veiklą ir, be abejo, turėti patirties LB veikloje. Manyčiau, jog Danguolės Navickienės parinkimas nelabai ką turi bendro su tuo, jog ji – iš JAV. Ji geriausiai tiko šioms pareigoms.

Kalbino **Dalia Cidzikaitė**

IEŠKO DARBO

* **Moteris** ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba. Tel.773-507-4810.

* **Moteris** ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Sąžininga, darbšti, buitinė anglų kalba, gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Tel. 773-707-7902.

* **Vyras** ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną, išleisti atostogų. Patirtis, rekomendacijos, vairuoja, legalūs dokumentai. Tel. 312-307-4619.

* **Moteris** ieško žmonių priežiūros darbo lietuvių šeimose. Siūlyti įvairius varijantus. Tel. 708-323-6359.

* **Moteris** ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Turi rekomendacijas ir patirties. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Tel. 708-691-2948.

SIŪLO DARBĄ

European Restaurant in Lemont
looking for part time person with kitchen experience.
Call **630-464-8773**

PASKUTINĖ KADENCIJA.

Prezidento dienoraščiai

VALDAS ADAMKUS

Nr. 57

Rusijos parlamentarai mane užsipuolė už tai, kad kalbėjau apie okupacijos palikimą ir žalos atlyginimą, o Dūmos Užsienio reikalų komiteto pirmininkas net viešai tai pavadino svaičiojimais. Tokios Maskvos reakcijos buvo galima tikėtis. Daug skaudžiau, kai su dar didesniu pykčiu ima pulti savieji. Vienas politikos apžvalgininkas net pavadino mane kone tautos išdaviku. Visiškai nesuprantu tokios logikos. Kas tai – tik silpnaprotystė, o gal dideli pinigai? Ką gi, Lietuvoje – žodžio laisvė, o apie etiką ir paprasčiausią padorumą nekalbėsiu.

Prasidėjo naujojo aplinkos ministro paieškos. Socialdemokratų minimi kandidatai manęs netenkina. Nė vienas jų nesugebės profesionaliai tvarkyti aplinkosaugos ir tarnaus tik partiniams interesams.

2008 metų sausio 10 diena, Vilnius. Šiandien susitikau su Vyriausybės siūlomu kandidatu į policijos generalinio komisaro postą Vizgirdu Telyčėnu. Kalbėjomės apie teisėtvarkos problemas, policininkų įvaizdį visuomenėje, išklausiau pašnekovo nuomonę apie policijos reformas. V. Telyčėnas yra laikomas puikiu kriminalinių nusikaltimų tyrėju. Kalbantis su juo jautėsi, kad tai tikras profesionalas. Manau, jis sugebės gerai vadovauti Policijos departamentui.

2008 metų sausio 11 diena, Vilnius. Vis stipriau jaučiasi artėjančių Seimo rinkimų bangos. Konservatoriai, atsiribodami nuo socialdemokratų, stumia Gedimino Kirkilo Vyriausybę į krizę. Premjeras ėmė vilioti Artūrą Paulauską dėtis prie valdančiosios koalicijos, bet šis branginasi. Mat jei Vyriausybę remtų Naujosios sąjungos frakcija, jau būtų Seimo dauguma.

Šiandien ryte G. Kirkilas paprašė, kad jį priimčiau, ir atvykęs pasiteiravo, ar nesutikčiau pasišnekėti su A. Paulausku ir pakalbinti jį dėtis prie valdančiosios koalicijos. Atsakiau trumpai ir aiškiai: kaip ne kartą esu sakęs, Lietuvai reikia politinio stabilumo, ne metas keisti Vyriausybę, kai iki Seimo rinkimų teliko 9 mėnesiai, tikiuosi, kad partijos elgsis atsakingai ir neįsiūbuos valstybės laivo, bet į jokias partijų derybas nesivelsiu.

2008 metų sausio 29 diena, Vilnius. Premjeras Gediminas Kirkilas derasi su Artūro Paulausko Naująja sąjunga, siūlydamas remti jo Vyriausybę, kuri, konservatoriams nutraukus paramą, Seime neturi daugumos. Tačiau vyksta kažkoks neaiškus turgus dėl postų. Nežinia kam A. Paulausko dešiniąja ranka laikomam Antanui Valioniui prireikė slapta Kėdainiuose susitikti su Viktoru Uspaskichu. Nejaugi valdžios troškimas visai sujaukė protus?

Vakare paskambino premjeras ir paprašė susitikti. Atvykęs pasiūlė skirti A. Paulauską aplinkos ministru. Sutikau, bet pareiškiau, kad, jei politinė padėtis būtų ne tokia sudėtinga, vargu ar galėčiau pritarti šiai kandidatūrai, nes esu įsitikinęs, jog Aplinkos ministerijai turėtų vadovauti patyręs aplinkosaugininkas, o A. Paulauskas stokoja tokios kompetencijos.

Vakaras, 22 valanda. Seimas priėmė Atominės elektrinės įstatymą. Tačiau tai dar tik pradžia. Visuomenė supriešinta, partijos, jau neoficialiai pradedančios Seimo rinkimų kampaniją, toliau kurstys aistras, tikėdamosi taip padidinti savo rėmėjų gretas. Žiniasklaidai bus tikra šienapjūtė. O man reikės apsispręsti – įstatymą vetuoti ar pasirašyti. Susitiksiu su visomis suinteresuotomis šalimis, išklausysiu jų argumentus, nors širdimi jau žinau, kaip reikia nuspręsti.

Į „Naručio" viešbutį atvykau be penkiolikos šeštą vakaro. Pasitiko gausus būrys žurnalistų. Pasakiau, kad su jais kalbėsiu tik po susitikimo su Lenkijos prezidentu.

Po pusvalandžio į viešbutį įžengė Lechas Kaczyńskis. Jis atsisakė kalbėtis su žurnalistais ir mudu iškart nuėjome į pasitarimų salę. Mūsų pokalbis akis į akį truko apie porą valandų. L. Kaczyńskis papasakojo, kad namuose jam kyla problemų bendradarbiaujant su naująja Lenkijos vyriausybe, bet esą jis specialiai atvyko į Vilnių, norėdamas patvirtinti, jog neleis keisti savo šalies užsienio politikos kurso.

Nemažai kalbėjomės apie santykius su Rusija. L. Kaczyńskis informavo apie Maskvos pastangas pakirsti mūsų įtaką demokratiniams procesams Ukrainoje, Gruzijoje ir kitose posovietinėse šalyse.

Aptarėme ir mūsų strateginius energetikos projektus. L. Kaczyńskis pabrėžė, kad Lenkija neatsisako planų prisidėti prie naujos atominės elektrinės Ignalinoje statybos, ir prašė su juo susisiekti po jų ūkio ministro Waldemaro Pawlako apsilankymo Vilniuje kitą savaitę. Lenkijos prezidentas pasiūlė po kokio mėnesio ar greičiau vėl susitikti.

Be to, L. Kaczyńskis paprašė informacijos apie Latvijos prezidentą Valdį Zatlerą, kuris po kelių dienų lankysis Varšuvoje, o lenkai nedaug ką apie jį žino ir norėtų geriau pasirengti šiam vizitui.

Sutarėme, kad mūsų pokalbį laikysime konfidencialiu, todėl po susitikimo L. Kaczyńskis, atsisakęs bendrauti su žurnalistais, išvyko tiesiai į oro uostą.

2008 metų vasario 4 diena, Vilnius. Vakar, sekmadienį, galėjome mėgautis kone pavasario oru. Išlindo saulė, šviesu, šilta. Niekur nesinorėjo vykti iš Turniškių, tad ir praleidome visą dieną namie.

Šiandien vėl teko pasinerti į politinę kasdienybę. Politinė įtampa dėl Seimo priimto Atominės elektrinės įstatymo neatslūgsta. Žiniasklaida tiesiog sprogsta nuo įvairiausių interpretacijų, kaltinimų. Partijos riejasi, manipuliuoja faktais, intriguoja ir stengiasi įaudrinti visuomenę. Jau renkami parašai po laišku, kuriuo kreipiamasi į mane ir prašoma vetuoti įstatymą. Net kalbama, kad reikia inicijuoti referendumą. Aš kai kurių žiniasklaidos priemonių vaizduojamas kaip nieko nenutuokiantis. Visa tai galima apibūdinti tik vienu žodžiu: isterija.

Bus daugiau.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

Čikagos jūrų skautai...

Atkelta iš 6 psl.

Trumpą įspūdingą žodį tarė BSA vyriausias jūrų skautininkas Christopher Keith. US Coast Guard Academy pristatė savo programą: prityrę bei jūrų skautai gauna visas stipendijas, bet turi studijuoti tam tikras griežtųjų mokslų šakas ir toliau lavintis jūrininkystėje, o po mokslų 5 metus tarnauti pakrančių apsaugoje. Sueiga baigėsi jūrų skautų šimtmečio torto valgymu.

Vakarinė programa baigėsi havajietišku „luau" baliumi ir šokiais. Po šokių jaunimas pradėjo naktinius žaidimus: vandens balionų varžybas, t. y., šėlti. Matas gynėsi nenoris dalyvauti, bet po „krikštynų" ir jis sparčiai prisidėjo prie naktinių žaidimų. Lukui ir Gyčiui pavyko pabėgti ir slapstytis.

Sekmadienį ryte vargais negalais skautai kėlėsi pusryčiams ir ekumeninėms pamaldoms, kurias laikė Vilius, padedamas skautų. Sekė Boatswain's Academy, kur skautai sužinojo apie BSA prityrusių ir jūrų skautų struktūrą bei pažangumo programas. BSA šio amžiaus skautams nesiūlo patyrimų laipsnių, bet įvairius sudėtingus projektus su atitinkamais pažangumo žymenimis pagal skautų pomėgius: sportą, gamtamokslį, jūrininkystę, menus, religiją ir skautiškus gamtos sportus. Mūsų jūrų skautai susidomėjo prityrusių skautų „Silver Award" ir jūrų skautų „Quartermaster Rank", kurie BSA sistemoje yra tolygūs tarp lietuvių žinomesniam „Eagle Scout" žymeniui. Jie šiais metais taip pat nori gauti jūrų skautų „Long Cruise" žymenį su šimtmetiniu aukso žiedu: 14 dienų jūrų skautų iškylose bei stovyklose su kasdieniais vandens užsiėmimais (ši iškyla atitiko 2 dienų reikalavimus: Rako buriavimo kursuose bei stovykloje bus galima užbaigti programą žymeniui gauti). Baigus akademiją, BSA jūrų skautų rajono vadeiva skautams įteikė atitinkamą uniformos ženklą.

Iškylos programa baigėsi valstijos sostinėje, Abraham Lincoln muziejuje ir bibliotekoje, kur apsilankėme uniformuoti. Skautus labai sudomino jų amžiui skirti rodiniai ir filmukai apie įžymųjį JAV prezidentą. Pakeliui į namus skautai vėl parodė savo įgūdžius, naudodamiesi GPS surado artimiausią „Culver's" valgyklą. Po to skautai saldžiai miegojo, sapnuodami kaip „baltos burės plazda".

Jūrų skautai stato valtį iš kartono.

Viešųjų bibliotekų vaidmuo demokratiniame pasaulyje

Budraičių kaimo ir Čikagos viešosios bibliotekos rūpinasi savo gyventojais

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

Yra sakoma, jog viešoji biblioteka yra „trečioji vieta" („a third place"), t. y. po darbovietės ir namų vietos pabūti žmonės ieško būtent jose. Neseniai miręs, prie Čikagos (Waukegan) gimęs ir augęs rašytojas Ray Bradbury yra pasakęs, kad savęs yra ieškoma ne kur kitur, o bibliotekoje. Paskutiniuoju laiku žiniasklaidoje pasirodė džiuginančios ir ne tokios linksmos žinios apie viešąsias bibliotekas.

Gal kas pastebėjo gegužės mėn. 14 d. internetiniame dienraštyje Bernardinai.lt paskelbtą trumpą straipsnį „Kelmės rajono kaimo bendruomenė biblioteką atkūrė savo jėgomis". Budraičių kaime, Kelmės rajone, kur maždaug 20 metų neveikė biblioteka, vietos bendruomenės lėšomis ir vėl buvo įkurta biblioteka, kurioje vietiniai žmonės „pagal sudarytą grafiką budi – kūrena židinį, verda arbatą, išduoda knygas, surašo į eilę norinčius vakarais su užsienin išvykusiais vaikais pabendrauti internetu". Ten taip pat galima prisėsti prie šachmatų ir šaškių lentų. Biblioteka varžosi su netoliese esančiu baru. Budraičių kaimo bendruomonė yra pripažinta veikliausia Lietuvos bendruomene, per paskutinius 10 metų laimėjusi daugiau nei tris dešimtis Europos Sąjungos, Jungtinių Tautų ir Lietuvos vyriausybės finansuojamų projektų konkursų. Tačiau biblioteką kaimas išlaiko pats, iš pinigų, kuriuos uždirba keli bendruomenės nariai ES įkurtoje ekologiškai auginamų vaisių ir daržovių perdirbimo įmonėje. Pinigai, likę jau išmokėjus atlyginimus už „Sodrą" ir pan., yra naudojami prenumeratai ir bibliotekai.

Liepos mėn. 15–18 d. Čikagoje vyko profesinė Special Libraries Association (SLA) konferencija, sutrauksi kelis tūkstančius bibliotekininkų, leidyklų atstovų ir kt. SLA savo dydžiu yra antra didžiausia bibliotekininkų sąjunga, jai priklauso bendrovėse, muziejuose, valdžios ir mokslo įstaigose dirbantys bibliotekininkai, specialistai. Jos konferencijose dalyvauja įvairios leidyklos, įmonės ir kt. (Už SLA didesnė yra tik American Library Association, į kurios konferenciją, vykusią Annaheim, CA, šių metų birželio mėnesį, suplaukė gal apie 20,000 viešųjų bibliotekų ir universitetų bibliotekininkų.)

Šių metų SLA konferencijoje Čikagoje buvo aptarti įvairūs profesiniai reikalai, dalintasi rūpesčiais ir naujienomis, kuriomis pasidalino nariai bei kviesti prelegentai, dirbantys leidyklose, muziejuose, valdžios įstaigose, universitetų bibliotekų ypatinguose skyriuose ar padaliniuose (pvz., teisės, medicinos, chemijos), pelno siekiančiose bendrovėse ar kt. Suvažiavo dalyviai iš JAV, Kanados, Anglijos, Japonijos, Danijos ir kitur.

Konferencijos dalyviams tai buvo proga pagilinti savo žinias apie informacijos ir informatikos (be kurių informacija duomenų bazėse būtų vien chaosas) plonybes, apie elektroninius archyvus (information repositories), net apie komunikacijos bei vadybos būdus, kurie leistų užtikrinti finansavimą ir administracijų dėmesį (pvz., investavimas į informacijos šaltinius ir specialistus atneš palūkanų). Sužinota, kaip konkretaus projekto dėka renkami ir kaupiami JAV karo veteranų interviu ir net – kaip dorojamasi su „WikiLeaks" informacijos „potvyniu".

Paskutinę konferencijos dieną vyko sesija „Library Advocacy: How Saving Public Libraries Affects Special Libraries" apie viešųjų bibliotekų svarbą, kalbėta, kodėl joms reikia užtarėjų. Jei pavojus gręsia viešosioms bibliotekoms, rezultatus pajus visi, net ir SLA konferencijos dalyviai, dirbantys kitose srityse.

Šioje sesijoje savo patirtimi bei įžvalgomis pasidalino bibliotekų darbuotojų unijos AFSCME bibliotekininkė Jessica Storrs ir Čikagos viešosios bibliotekos padalinių vedėja (branch manager) Lolita Griffin. Pagal kai kurias JAV apklausas, 62 proc. apylinkių viešoji biblioteka yra vienintelė vieta, kurioje žmonės gali veltui prieiti prie interneto; 92 proc. apylinkių aprūpina žmones darbo informacijos duomenų bazėmis; 76 proc. padeda vartotojams užpildyti darbo paieškos formas; 96 proc. padeda žmonėms užpildyti įvairių valdžios įstaigų formas (paramos ir pašalpos). Už kiekvieną bibliotekose investuotą dolerį gaunami rezultatai yra verti 6.40 dol.

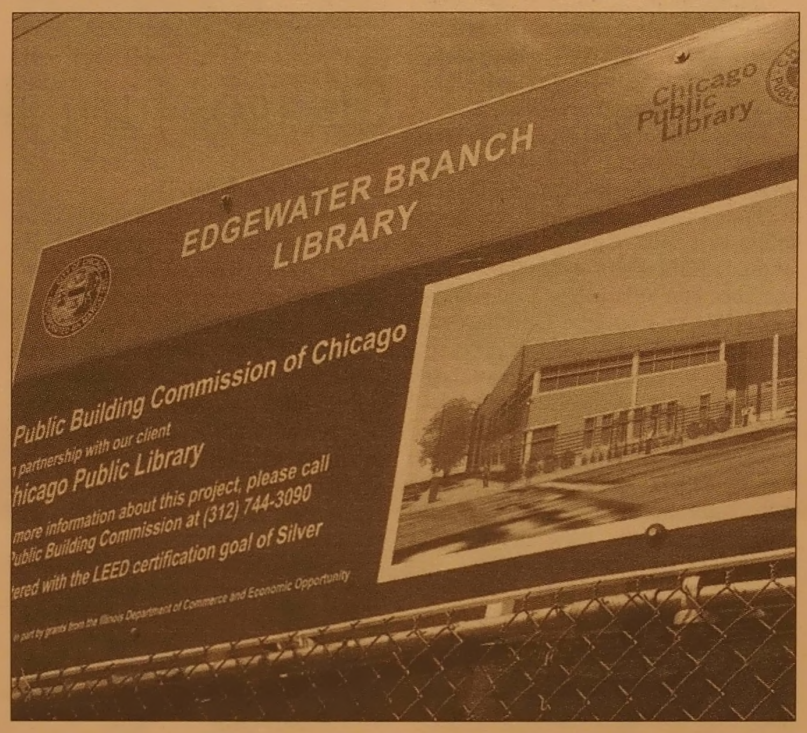

Kodėl viešosios bibliotekos išvis yra svarbios? Jos užtikrina vartotojų privatumą, neatskleidžia kitiems, ką asmuo skaito ar tyrinėja. Jos padeda naujai besikuriantiems ir sunkius ekonominius laikus išgyvenantiems. Jose puoselėjamas mokymas, trunkantis visą gyvenimą – nuo kūdikystės iki garbios senatvės.

Išskyrus kai kurias išimtis (Budraičių kaimą ar kai kurias vietas JAV), paprastai viešąsias bibliotekas išlaiko iš gyventojų automatiškai surinkti mokesčiai. Todėl žinios apie pasikeitimus viešųjų bibliotekų administravime (finansavime ar kada bibliotekos yra atviros visuomenei) sukrečia visuomenę. Vieni protestuoja dėl kylančių mokesčių, kiti balsuoja kaip tik už tokius mokesčius. Neseniai Čikagos viešosios bibliotekos išgyveno „pirmadienių krizę". Naujas miesto meras, norėdamas taupyti lėšas, pirma norėjo uždaryti visas Čikagos viešąsias bibliotekas pirmadieniais, vėliau pasiūlyta pirmadieniais palikti tik pusę darbo dienos, dar vėliau nuspręsta bibliotekas palikti atdaras pirmadieniais per vasarą, kai mokiniai nelanko mokyklos. Pagaliau nutarta bibliotekas palikti atdaras pirmadieniais, bet toks sprendimas priimtas, jau atleidus daug bibliotekos darbuotojų, įskaitant tuos, kurie sudeda knygas lentynose. Net unijos sutiko, kad likusieji darbuotojai gali ir turi dirbti neįprastus, bet esminius darbus bibliotekoje. Tačiau jei magistro laipsnius turintys bibliotekininkai dirba prie knygų rūšiavimo ir jų sudėjimo lentynose, kokių vartotojų paslaugų teikimo jie turi atsisakyti?

Kaip žmonės rodo savo nepasitenkinimą dėl vietinės valdžios sprendimų dėl bibliotekų? Los Angeles šeimos su vaikais rinkosi mero kieme, o Čikagoje, miesto rotušėje, – į pasakų valandėles, žinoma, su plakatais ir pakvietus žurnalistus. Dar kitur, vienoje Anglijos bibliotekoje, kiekvienas miestelio gyventojas iš bibliotekos pasiėmė tiek, kiek leidžiama (iš viso 16,000 knygų), buvo nufilmuotos tuščios lentynos, siekiant įrodyti, kaip tuščia būtų, jei biblioteka daugiau negautų valdžios finansavimo.

Kodėl viešosios bibliotekos išvis yra svarbios? Jos užtikrina vartotojų privatumą, neatskleidžia kitiems, ką asmuo skaito ar tyrinėja. Jos padeda naujai besikuriantiems ir sunkius ekonominius laikus išgyvenantiems. Jose puoselėjamas mokymas, trunkantis visą gyvenimą („lifelong learning") – nuo kūdikystės iki garbios senatvės. Jose informaciją gali rasti ir smulkaus verslo savininkai. Viešosiose bibliotekose suteikiama erdvė viešoms, civilizuotoms diskusijoms (su neutraliu vedančiuoju) apie įvairias, net kontroversines temas. Čia savo kultūriniu lobynu su kitais gali pasidalinti vietinės etninės bendruomenės, kaip lietuviai tikriausiai ne vienur yra darę, viešosiose bibliotekose rodydami filmus, rengdami parodas. Demokratinėje visuomenėje reikia informuotų piliečių. Viešosiose bibliotekose siekiama taip pateikti informacijos šaltinius, kad jie nepalaikytų ir neatspindėtų tik vienos temos ar nuomonės pusės.

Ar savanorių vadovaujama Budraičių kaimo biblioteka, ar finansiškai sunkiai besiverčiančios su sumažėjusiu darbuotojų skaičiumi Čikagos viešosios bibliotekos atlieka savo, kaip viešųjų bibliotekų, vaidmenį pilna to žodžio prasme? Iš arčiau nesusipažinus, sunku nuspręsti. Nors ir vienam, ir kitam variantui kažko trūksta, vis vien tose bibliotekose egzistuoja informacinė veikla, o patalpos yra atviros saviems gyventojams.

Nesinori ateityje girdėti vien apie viešus „sandėlius su knygomis", kaip tai gręsia Trenton, New Jersey, bibliotekoms, pavirtusiomis „mokymo centrais" (learning centers), kurių duris kasdien atidaro vien sargybiniai, o jas atvėrus nesulaukiama profesionalaus aptarnavimo... Florida ir California valstijose jau atsirado atvejų, kai viešąsias bibliotekas administruoja ne vietinės valdžios tarnautojai, bet tų vietovių pagal sutartis pasamdytų įmonių darbuotojai. Storrs SLA sesijos dalyviams patarė, kad, norint būti viešųjų bibliotekų užtarėjais (advocates), reikia jas palaikyti ir remti, reikia įrodyti, kad jos yra svarbios ir reikalingos. Viešosioms bibliotekoms reikia užnugario – savanorių, tarybos narių, užtarėjų. Tai galima padaryti užsirašius į organizaciją „Friends of the Library", aktyviai dalyvaujant įvairiose bibliotekose surengtose visuomeninėse programose ar akcijose, viešinant demokratiškai veikiančiai bibliotekai iškilusias grėsmes ir pavojus.

Viešosioms bibliotekoms reikia ne tik įvairiems visuomenės sluoksniams priklausančių ir įvairią patirtį turinčių darbuotojų, bet ir tokių užtarėjų, kurie nebijo kritikuoti, patarti, kuriems negręsia pavojus prarasti darbą. Užtarėjai, kurie nedirba bibliotekoje, paprastai laisviau gali kalbėti su žurnalistais ir įvairiomis akcijomis stengtis atkreipti politikų-rėmėjų dėmesį į susidariusią padėtį, visuomenei tiesioginę įtaką darančias bibliotekų finansavimo ar kitas problemas.

Nors Čikagoje buvo atleisti darbuotojai, sumažintas finansavimas, šiame mieste vis dar veikia dvi regioninės bibliotekos ir 77 jų padaliniai trijose apygardose. Kai kada padalinys uždaromas ar sujungiamos viename rajone esančios bibliotekos, bet kai kur vyksta ir naujos statybos. Svarbiausia, norisi matyti nuolatinį finansavimą, skiriamą pastatams, darbuotojams, informacijos šaltiniams – ar tai būtų knygos (popierinio ar elektroninio varianto), žurnalai, duomenų bazės ar interneto paslaugos. Norisi palinkėti visoms viešosioms bibliotekoms, nesvarbu, kur jos veikia (kaime ar mieste, Lietuvoje, JAV ar kitur), gerų dienų šiandien ir dar geresnių dienų ateityje.

A † A
STASĖ ABRAMAVIČIŪTĖ MALĖNIENĖ

Mirė 2012 m. rugpjūčio 25 d., sulaukusi 99 metų.
Gimė 1913 m. balandžio 20 d. Kaune, Lietuvoje.
Gyveno Long Beach, IN.

Nuliūdę liko: dukros Giedrė Malėnaitė-McCandless su vyru Lee ir Aldona Galinienė; anūkės Laura Hulcher su vyru David, Alina Baluch su vyru Alim; anūkai Darius Galinis, dr. Andrius Galinis su žmona Kathleen ir jų šeimos. Jos liūdi šešios proanūkės.

Laidojimo šv. Mišios įvyks ketvirtadienį, rugpjūčio 30 d. 10 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont, IL. Po šv. Mišių velionė palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašom aukoti Sisters of the Immaculate Conception, 600 Liberty Hwy, Putnam, CT 06260.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

A † A
ALBERTUI APANAVIČIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą žmonai LAIMAI ir šeimai reiškia

Aquinas Literacy Center
Alison Altmeyer
Nijolė Gerštikienė
Ramunė Račkauskienė

In memoriam a. a. Tadas Alinskas
(1924.01.29–2012.06.11)

Tadas Alinskas gimė Marijampolėje, pradėjo studijas Vilniaus universitete. Karui artėjant, pasitraukė į Vakarus, studijas tęsė Tuebingen universitete, Vokietijoje.

Atvykęs į New York, JAV, 1952 m. prisijungė prie aktorių grupės, vaidino keliuose pastatymuose kaip Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės „Aušros sūnūs" (Rusteikos vaidmenį) ir Anatolijaus Kairio „Diagnozė" ir kt.

Daug metų režisavo metinius Maironio lituanistinės šeštadieninės mokyklos mokinių pasirodymus („Karalaitė Teisutė", Anderseno „Miegančioji gražuolė", Raudonkepuraitė"; paskutinių dviejų vaidinimų tekstus eiliavo Paulius Jurkus).

Mėgo teatrą ir lietuvių poeziją. Pakviestas skaitė poeziją ir mėgstamus Balio Sruogos dramų monologus.

Jo pasirinktą gyvenimo kelią atspindėjo mintis iš Juozo Girniaus knygos „Tauta ir tautinė ištikimybė": „Idealizmas yra kiekvieno humanizmo siela, – Nėra žmogiškos didybės be idealizmo".

Parengė Renata A.

Spektaklis „Diagnozė" (režisierius Vitalis Žukauskas), New York, 1964 m. Iš k. į d.: V. Žukauskas, M. Žukauskienė, V. Gintautaitė, S. Vaškys, T. Alinskas ir S. Dėdinas.
Nuotr. iš „Draugo" archyvų.

Nuoširdžiai užjaučiame laikraščio „Draugas" redaktorę, Čiurlionio meno galerijos bei Čikagos lituanistinės mokyklos direktorę, aktyvią visuomenininkę LAIMĄ APANAVIČIENĘ mirus brangiam sutuoktiniui **ALBERTUI**.

Mūsų mintys su Jumis šią sunkią netekties valandą.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulatas Čikagoje

A † A
ALBERTUI APANAVIČIUI

staiga mirus, nuoširdžią užuojautą jo žmonai, „Draugo" redaktorei LAIMAI APANAVIČIENEI, vaikams ASTAI ir PAULIUI su šeimomis reiškia Lietuvių Opera Čikagoje.

Telydi velionio artimuosius paguoda ir dvasios stiprybė šią sunkią netekties valandą.

Brangiam vyrui

A†A
ALBERTUI APANAVIČIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame „Draugo" redaktorę, Čikagos lituanistinės mokyklos ir Čiurlionio galerijos direktorę LAIMĄ APANAVIČIENĘ bei jos artimuosius.

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba

Miela Laima,

Mes negalime užpildyti Jūsų netekties,
bet norime pasidalinti Jūsų skausmu.
Mes negalime pakeisti lemties,
bet norime palengvinti jos kelią.
Mes negalime įveikti būties,
bet norėtume padėti savo buvimu.

Gilaus liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučiame LAIMĄ APANAVIČIENĘ, ilgalaikę Jaunimo centro Čiurlionio galerijos vadovę, buvusią ilgalaikę Čikagos lituanistinės mokyklos direktorės pavaduotoją, dabartinę mokyklos direktorę, netekus brangaus vyro ir bendražygio **ALBERTO APANAVIČIAUS.**

Jaunimo Centro administracija

Ar liūdnesnio kas būti galėtų
Už likimą žmogaus šioj nakty –
Jo gimimas toks ilgas ir lėtas,
o mirtis nelaukta ir staigi...
(V. Mačernis)

MLM administracija ir mokytojų kolektyvas nuoširdžiai užjaučia Čikagos lituanistinės mokyklos direktorę LAIMĄ APANAVIČIENĘ, jos dukrą ASTĄ, sūnų PAULIŲ bei artimuosius, netekus brangaus gyvenimo draugo, vyro, tėvelio, senelio, brolio, sūnaus.

Stiprybės Jums, Jūs mūsų širdyse ir maldose.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Aldona Olis, gyvenusi Marquette** Park, Chicago, mirė rugpjūčio 27 d. Laidotuvių tvarka bus paskelbta vėliau. Dėl informacijos kreiptis į laidotuvių Lack& Sons Hickory Hills direktorių tel.: 708-430-5700.

■ **Pianistės Ramintos Lampsatytės** koncertas vyks Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvų centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439) rugsėjo 1 d., šeštadienį, 5 val. p. p.

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sekmadienį, rugsėjo 2 d., 10:30 val. r. šv. Mišias atnašaus kun. dr. Kęstutis Trimakas. Prieš šv. Mišias kalbėsime Palaimintojo Jurgio Matulaičio litaniją, melsimės už ligonius bei palaimintojo kanonizaciją. Parapijos choro giesmės bus skirtos lietuviškam jaunimui. Po Mišių parapijos salėje – kavutė.

■ **Rugsėjo 2 d. Tėviškės parapijoje** (5129 South Wolf Rd., Western Springs, IL 60558) po pamaldų 12:30 val. p. p. vyks pianistės dr. Ramintos Lampsatytės koncertas, skirtas jos tėvelio Jurgio Lampsačio 100-osioms gimimo metinėms paminėti. Kviečiame visus pasiklausyti profesionalios atlikėjos koncerto.

■ **Rugsėjo 7 d., penktadienį, 7 val. v.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) vyks Arvydo Zabulionio fotografijų parodos „Church World" atidarymas. Paroda tęsis iki spalio 12 d.

■ **Čikagos lituanistinės mokyklos** 2012–2013 metų mokslo metų atidarymas vyks rugsėjo 8 d. 8:30 val. r. – šv. Mišios Tėvų jėzuitų koplyčioje. Po Mišių Jaunimo centro didžiojoje salėje vyks iškilminga mokslo metų atidarymo šventė. Kviečiame į šventę atvykti ne tik mokinius ir jų tėvelius, bet ir visus, kuriems svarbus lituanistinis švietimas. Mokyklai reikalingi pradinių klasių mokytojai. Kreiptis tel. 708-262-1212.

■ **10-tasis Gedimino lituanistinės mokyklos** (GLM) 2012–2013 mokslo metų atidarymas vyks rugsėjo 8 d. nuo 9 val. r. GLM patalpose (St. Andrew Lutheran Church, 10 S. Lake St., Mundelein, IL 60060).10 val. r. – tėvų ir mokytojų susirinkimai. Pamokos vyks iki 1 val. p. p. Nuo 12 val. p. p. galėsite pasivaišinti kavinės ,,Naujoji Rūta" lietuvišku maistu. GLM reikalingi: muzikos mokytoja ir mokytoja dirbti su suaugusiais. Tel. pasiteirauti: 847-668-1731; 847-244-4943; el. paštas: aviv2008@ att.net

■ **LR generalinis konsulatas Čikagoje** praneša, jog šių metų rugsėjo 21 d., penktadienį, nuo 12 val. p. p. iki 1 val. p. p. įvyks 34-asis Taikos dienos minėjimas Daley Plaza aikštėje, Čikagoje, kurio metu bus pagerbtos visos 193 Jungtinių Tautų narės. Lietuvos vėliavą neš Čikagos lietuvių tautodailės instituto pirmininkė bei tautinių šokių kolektyvo ,,Lėtūnas" šokėja Audronė Tamulienė.

■ **Pasaulio lietuvių ekonomikos forume,** vyksiančiame š. m. rugsėjo 21 d. Čikagoje, ypatingai laukiami išeivijos atstovai, galintys savo darbovietėse atstovauti Lietuvai, kaip patraukliai šaliai investicijoms, bei tie, kurie turi platų ryšių tinklą JAV įmonėse, ketinančiose plėsti verslą į Lietuvą. Registruokitės tinklalapyje www.plef.lt

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Portland ir Seattle lietuviai, drauge** su Roslyn paveldo draugija, rugsėjo 1 d. kviečia atvykti į Roslyn (,,Stonehouse Building, 101 Second St., Roslyn, WA), kur vyks vakaronė ,,Lithuanian Heritage Night". Pradžia 5 val. p. p. Daugiau informacijos gausite pas Vilių Žalpį el. paštu: zalpiai999@aol.com

■ **Mokslo metų pradžios šventė New** York Maironio lituanistinėje mokykloje vyks rugsėjo 15 d., šeštadienį, 10 val. r. mokyklos salėje (206 Skillman Ave., Brooklyn, NY 11211). Kviečiame atvykti. Daugiau informacijos – el. paštu: director@nymaironiomokykla.org

■ **Lietuvos Respublikos generalinis konsulatas** New York kviečia šių metų lapkričio 4 d. New York maratone dalyvausiančius bėgikus burtis į lietuvių komandą ir registruotis el. paštu kons.niujorkas@urm.lt arba skambinant tel. 212-354-7840. Žinutėje nurodykite savo vardą ir pavardę, telefono numerį bei el. pašto adresą. Norint bėgti New York maratoną, pirmiausia reikėjo užsiregistruoti renginio svetainėje www.nycmarathon.org ir sumokėti dalyvio mokestį. Bendroji maratono registracija vyko iki 2012 m. balandžio 12 d.

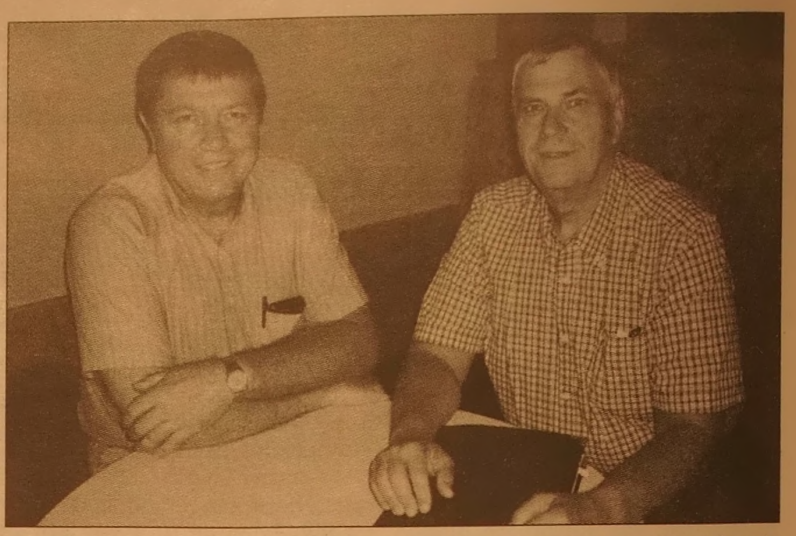

Kanados Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas Kazimieras Deksnys (d.) viešnagės Čikagoje metu susitiko su JAV Lietuvių Fondo tarybos pirmininku Mariumi Kasniūnu. Pirmininkai užmezgė svarbius bendradarbiavimo ryšius tarp šių dviejų Kanados ir JAV organizacijų. **LF info ir nuotr.**

JAV LB Waukegan Lake County apylinkės valdybos pirmininkas Algimantas Birgiolas (k.) ir šios apylinkės valdybos narys Remigijus Ivanovas rugpjūčio 25 d. vykusioje gegužinėje renka lėšas Gedimino lituanistinei mokyklai. **Mantas Ivanausko nuotr.**

Donatas Januta, Oakland, CA, *užsisakė visą stalą į ,,Draugo" pietus spalio 28 d. ir kviečia savo draugus ir pažįstamus dalyvauti ir kartu pabendrauti.*

Bilietus galima užsisakyti iš anksto ,,Draugo" administracijoje tel. 773-585-9500. Kaina – 60 dol. asmeniui. Negalinčius dalyvauti, prašoma paremti laikraštį aukomis.

Šiluvos atlaidų Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje

6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL

Tvarkaraštis

Rugsėjo 8 d., šeštadienis – 4 val. p. p. – šv. Mišios ir Šiluvos atlaidų pradžia. Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventė – meldžiame už gimdytojus, už jaunimą, už jaunas šeimas ir už pakrikštytus kūdikius

Rugsėjo 9 d., sekmadienis – 10:30 val. r. šv. Mišiose melsimės už mūsų parapiją

Rugsėjo 10 d., pirmadienis – 10 val. r. melsimės už Katalikų Bažnyčią

Rugsėjo 11 d., antradienis – 10 val. r. melsimės už Lietuvą

Rugsėjo 12 d., trečiadienis – 10 val. r. melsimės už lietuvius išeivijoje

Rugsėjo 13 d., ketvirtadienis – 10 val. r. melsimės už taiką ir teisingumą pasaulyje

Rugsėjo 14 d., penktadienis – 10 val. r. melsimės už ligonius. Šv. Mišių metu bus teikiamas Ligonių patepimo sakramentas

Rugsėjo 15 d., šeštadienis – 10 val. r. melsimės už jaunimą

Rugsėjo 16 d., sekmadienis – 10:30 val. r. – Šiluvos atlaidų procesija ir šv. Mišios, kuriose dalyvaus prelatas Jonas A. Kuzinskas, kun. Rimvydas Adomavičius, kun. Jaunius Kelpšas ir kiti kunigai.

Tautos šventė – melsimės už Čikagos lietuvių organizacijas, kurios vienija tautą. Kviečiame visus aktyviai dalyvauti bendroje maldoje ir Šiluvos atlaidų procesijoje.

Parapijos administratorius kun. Jaunius Kelpšas

SKELBIMAI

Advokatas
Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747